ANT

Haftalık Dergi • 28 Mayıs 1968 • Sayı: 74 • 125 Kuruş

SOSYALİSTLER SANDIK BAŞINA

TİP

KÖYLÜYE TOPRAK
HERKESE İŞ

HAFTANIN NOTLARI

Senato basıldı

Devrimci gençleri zorbalıkla suçlandıran sağcı öğrenciler geçen hafta kendileri daha da ileri giderek Ankara Üniversitesi Senatosu'nu basmışlar ve profesörleri ölümle tehdit etmişlerdir. Bilindiği gibi Ankara Üniversitesi'ndeki gerici ayaklanma, Atatürk Öğrenci Yurdu'nda bir öğrencinin AP'li arkadaşı tarafından vurulması üzerine başlatılmış ve suç solculara yüklenmek istenmiştir. Bundan sonra İlahiyat Fakültesi Öğrenci Derneği Başkanı Salim Eğeli, gereği kadar gerici olmadığı için değiştirilmiş ve İlahiyat Fakültesi'nde Hatice Babacan adlı öğrenci derslere başörtüsü ile girmeğe başlamıştır. Bu arada Mustafa Demiröz adlı öğrenci de ders sırasında bir öğretmene hakaret etmiştir. Her iki öğrencinin de disiplinsiz davrandıkları için fakülteden ihraç edilmesi üzerine İlahiyat Fakültesi'nin gerici öğrencileri dersleri boykot etmişler, Babacan ile Demiröz de Üniversite Senatosu'na başvurmuşlardır. Bu arada, İlahiyat Fakültesi Dekanı Hüseyin Yurdaydın öğrenciler tarafından fakülteye sokulmadığı için istifa etmek zorunda kalmıştır. İki öğrencinin müracaatlarını görüşmek üzere geçen hafta toplanan Üniversite Senatosu, kararı etkilemek isteyen sağcı öğrenciler tarafından basılmış, profesörlerin otomobilleri çevrilmiş. Dekan Yurdaydın ölümle tehdit edilmiştir. Yukarıdaki resimde tehdit edilen dekan görülmektedir.

19 mayıs

Çıkıncaya kadar...

■ **NATO'YA HAYIR Haftasının kapanışı dolayısıyla bir basın toplantısı düzenleyen 17 devrimci öğrenci kuruluşunun başkanları, 19 Mayıs'ın da değerlendirmesini yaptıkları bir bildiri yayınlayarak şöyle demişlerdir: «Yozlaşmış 19 Mayıs'lara karşıyız. 19 Mayıs'ta gençliğin görevi stadyumlarda spor yapmak değil, NATO'ya hayır demektir. Bağımsızlık için NATO'ya hayır, 54 ikili anlaşmaya hayır, 101 tane yabancı üsse hayır diyoruz. NATO'ya hayır haftası bitti. Fakat NATO'dan çıkıncaya kadar NATO'ya hayır kampanyası devam edecektir.» Gençler daha sonra vilâyete giderek kapıya üzerinde «NATO'ya HAYIR» yazılı bir buket bırakmışlardır. Öte yandan, Ortadoğu Teknik Üniversitesi Öğrenci Birliği de bir bildiri yayınlayarak «Sloganımız bağımsız ve demokratik Türkiye'dir. Bugünkü NATO'nun tüm olarak karşısındayız. Ulusal bağımsızlığımız için her türlü mücadeleye hazırız ve ilkelerimiz için sonuna kadar mücadele edeceğiz» demişlerdir.**

İlâç soygunu

■ Türkiye Hekimler ve Eczacılar Sendikası Başkanı Prof. Kâzım Araz, yayınladığı bildiride «bazı ilâçların piyasadan toplantılmasını gerektirecek kadar bozuk olduğunu» belirtmiş, Sağlık Bakanı'nın vaadlerine rağmen, ilâç fiyatlarının ucuzlamadığını, aksine arttığına dikkati çekmiştir. Bildiride «ilâçların *etkin maddeleri böylesine* bozuk ve fiyatları böylesine pahalı olunca, en dirayetli hekimin bile başarı kazanması beklenemeyeceğinden, bu hususa dikkat edilmesini ve Türkiye'nin yerli ve yabancı ilâç firmalarının at oynattığı bir pazar olmaktan kurtarılmasını bilhassa istiyoruz.» denilmektedir. Bildiride, ayrıca, Sağlık Bakanı'nın tutumu yerilmekte, gıda kontrol işleminin aksak ve tehlikeli olduğu, düzensiz yürütüldüğü, doğum kontrol işlerinin de yeniden gözden geçirilmesi gerektiği belirtilmekte, resmî makamlar bu konularda gerekli tedbirleri almadıkları takdirde sendikanın soruna elkoyacağı ve bu konudaki görüşlerini kamuoyuna açıklayacağı ifade olunmaktadır.

Üs kaldırıldı

■ **Pakistan, 1960'da Amerikan U-2 casus uçuşlarında kullanıldığı anlaşılan Peşaver yakınındaki hava üssünü kaldırdığını ilan etmiştir. Pakistan Millî Meclisi'nde bir konuşma yapan Dışişleri Bakanı Arşad Hüseyin, Peşaver Amerikan Hava üssünün, Pakistan'ın Rusya ve Çin ile olan dostluğunu bozduğunu ve bu ülkelerde tepki uyandırdığını bildirmiştir.**

20 mayıs

Esrarengiz Gezi

■ AISEC Olayları'ndan dolayı İstanbul'da devrimci gençleri mahkûm eden 4. Asliye Ceza Mahkemesi Yargıcı Sıtkı Karabel'in, bu kararı vermeden önce bir Ankara gezisi yaptığı öğrenilmiştir. Tutumu ve yargı usulünde yaptığı değişikliklerle iktidar çevrelerinin takdirini kazanan Sıtkı Karabel, 4 Mayıs'tan önce yaptığı Ankara gezisi sırasında Yüksek Hakimler Kurulu'ndaki bazı arkadaşlarını da ziyaret etmiştir.

Aşiret gibi...

■ **Öğretmen Okulları Genel Müdürü Cevat Korkut görevinden istifa etmiş ve basına verdiği demeçte «Millî Eğitim Bakanlığı, İlhami Ertem tarafından aşiret gibi yönetilmektedir» demiştir. Korkut, bugünkü yönetim şekli yüzünden Türkiye'de millî eğitimin büyük tehlike içinde olduğunu, millî eğitimden anlamayan Ertem'in isabetsiz fikirlere itiraz edenlere tahammül edemediğini belirtmiştir.**

Amerika bölünüyor

■ California Valisi Reagan, gazete sahiplerine hitaben yaptığı bir konuşmada, federal hükümetin başında bulunanların çok konuşup az iş gören kişiler olduğunu belirttikten sonra Amerika'nın **Johnson** yönetimi altında «tamamen kontroldan çıkmış ve bölünme tehlikesiyle karşı karşıya kalmış bir ülke» olduğunu açıklamıştır. Reagan, «Savaş hemen hemen kaybedilmiş, şehirler gerçek bir keşmekeşin içine yuvarlanmış, enflasyon tehlikesi alabildiğine artmış, ittifaklar dağılma tehlikesi içine düşmüş, bütün dünya doların otoritesinden şüphe etmeye başlamıştır» demiştir.

21 mayıs

CHP adayları!

■ **Emekçilerin oylarını çelmek için CHP tarafından «işçi adayı» olarak gösterilen kişilerin gerçek kimlikleri ortaya çıkmaktadır. Bunlardan İstanbul'da Eminönü Belediye Meclisi için üye adayı olarak son dakikada liste başına getirilen Genel İş İstanbul Şubesi Başkanı Cemil Altan'ın, liste başına geçme garantisi alıncaya kadar AP'ye kayıtlı bulunduğu, Zeytinburnu Belediye Meclisi üye adayı Cemil Gider'in ise son dakikaya kadar AP'nin dümensuyunda giden bir sendikacı olduğu CHP kademelerinde dahi söylenmekte, parti içinde huzursuzluklara sebep olmaktır.**

Köleler güruhu

■ Amerikan uydusu Güney Vietnam'ın Cumhurbaşkanı Yardımcısı *Kao Ki*, sivil savunmada görevli 2 bin kişiye yaptığı konuşmada, «Bütün dünya bizim gibi Vietnam'lı olan Ho Şi Minh ile Giap'a hayranlık beslerken biz nasıl oluyor da güneyde bu çapta bir tek kimse bulamıyoruz» diye sormuş ve cevabını da yine kendisi vermiştir: «Hiç şüphesiz bunun nedeni, memleketin yöneticileri arasında bir köleler güruhunun bulunuşudur.»

İtalyan seçimleri

■ **İtalya'da yapılan genel seçimlerde Komünist Partisi büyük ilerleme göstermiştir. Komünist Partisi 1963 seçimlerinde oyların yüzde 25,5'ini aldığı halde bu defa oy nisbetini yüzde 30'a çıkartmış ve oyların 8.570.476'sını almıştır. Böylece Komünist partisi, dört yılda yüzde 4,5 oranında bir artış sağlanmıştır.**

22 mayıs

Mahkûm oldu

■ Akşam Gazetesi Yazı İşleri Müdürü Doğan Koloğlu, Çetin Altan'ın bir yazısından dolayı 4. Ağır Ceza Mahkemesi'nde yapılan duruşması sonunda, lehindeki bilirkişi raporlarına rağmen, 1 yıl hapis ve 4 ay sürgün cezasına mahkûm edilmiştir. Çetin Altan milletvekili dokunulmazlığına sahip bulunduğu için hakkında dâva açılmamıştır.

Beraatini istedi

■ **Kıbrıs buhranı sırasında eşinin Atina'ya sık sık telefonla bilgi verdiğini yazdığı için Turizm Bakanı Kürşad tarafından mahkemeye verilen gazeteci Necdet Onur'un duruşmasına Ankara Toplu Basın Mahkemesi'nde devam edilmiştir. Onur, savunmasında, olaya tanık olan bir çok kimsenin isimlerini vererek «Ben gazeteci olarak görevimi yaptım. Eğer suçlular varsa yakalanıp cezalandırılır diye düşündüm. Fakat, görevimi yaptığım için tutuklandım, 41 gün hapis yattım ve yargılanıyorum. Eğer benim iyi niyetim ve vatanseverliğim cezalandırılmamı gerektiriyorsa, ileride çocuklarıma ve torunlarıma, insanların bazen vatanlarına yararlı olurken de cezalandırılabileceklerini anlatacağım» demiş, beraatini istemiştir.**

Kitap toplatıldı

■ Kerim Sadi'nin A. Cerraboğlu imzasıyla yayınladığı, «Türkiye'de Sosyalizm, 1848 - 1925» adlı eser mahkeme kararıyla toplatılmıştır. Türkiye'deki sosyalist hareketlerin tarihçesini anlatan kitapta Türk Ceza Kanunu'nun 142. maddesinin ihlal edildiği ileri sürülmektedir.

Sendikacılar grubu kazandı

TÖS İstanbul Şubesi'nin Kongresi geçen hafta yapılmıştır. Arkadaşımız Çetin Özek'in başkanlık ettiği kongrede yeni yönetim kuruluna İbrahim Aydın (başkan), Nuri Yıldırım (İkinci başkan), Mehmet Cimi (Yazman), Şemsettin Deveci, Harun Yıldırım, Cevat Akan ve Mehmet Öksüz, kurultay delegeliklerine de Doç. Dr. Çetin Özek, Hasan Arabacı, Süleyman Üstün, İbrahim Osmanoğlu, Tahsin Tekin ve Sadık Göksu seçilmişlerdir. Kongrede ayrıca «NATO'ya hayır» kampanyasını başlatan kuruluşlardan İ.T.Ü.T.B. Başkanı Harun Karadeniz de konuşturulmuş ve neticede TÖS İstanbul Şubesi de «NATO'YA HAYIR» kampanyasına katılma kararı vermiştir.

23 mayıs

DİSK ödülleri

■ Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DİSK) tarafından ilk defa bu yıl ihdas edilmiş bulunan tiyatro ödülü, «en başarılı oyun yazarı» olarak, Ankara Sanat Tiyatrosu'nun oynadığı 72. Koğuş adlı oyunu ile Orhan Kemal'e, «En başarılı rejisör» olarak da Ulvi Uraz Tiyatrosu'nda sahneye konan «Yalova Kaymakamı» adlı oyunun rejisörü Yurdaer Erşan'a verilmiştir.

Üç kovuşturma

■ İktidarın kitap yayıncıları aleyhindeki terör kampanyası devam etmektedir. İstanbul'da MAY Yayınevi yöneticileri hakkında, Upton Sinclair'in ünlü eseri «Petrol» ü yayınladıkları için T.C.K.'nun 142. maddesine göre savcılıkça kovuşturma açılmıştır. Ankara'da da, aynı maddeye dayanılarak iki yayıncı hakkında kovuşturma yapılmaktadır. Sol Yayınları sahibi Muzaffer Erdost, General Giap'ın «Halk Savaşı ve Halk Ordusu» adlı eserini yayınladığı için, Bilim ve Sosyalizm yayınları sahibi Süleyman Ege ise Lin Piao'nun «Yaşasın Halk Savaşı'nın Zaferi» isimli kitabını yayınladığından dolayı komünizm propagandası yaptıkları iddiasıyle sorguya çekilmişlerdir.

24 mayıs

Fermani'ye saldırı

■ Halk Ozanları Derneği Genel Başkanı Âşık Fermani, bugüne kadar kendi kaderlerine terkedilmiş olan âşıkları bir araya getirmek ve örgütlemek üzere bütün Türkiye'yi dolaşmaktadır. Fermani'nin bu olumlu faaliyeti, gerici çevrelerde büyük tepki yaratmıştır. Nitekim, Adana'da da çeşitli temaslar yaptıktan sonra İstanbul'a dönmek üzere otobüse bineceği sırada altı nurcu, Âşık Fermani'nin üzerine saldırarak yüzünden yaralamışlardır. Bu kalleşçe saldırı üzerine Fermani emniyete başvurmuş ve saldırganların hepsi yakalanmıştır. Halk Ozanları Derneği bir bildiri yayınlayarak «Çalışmalarımızı hiçbir güç engelleyemeyecektir. Çünkü Derneğimiz, gücünü halktan almaktadır» demiştir.

Greve gittiler

■ Türk kanunlarını tanımıyan Foster Wheeler Turkey adlı Amerikan şirketinin Ankara'daki işyerinde bütün Türk işçileri greve gitmiştir. Türkiye Yapı İş Sendikası, «Haklarımızı alana kadar greve devam edeceğiz» demektedir. Amerikan şirketi bu tutumunu sürdürdüğü takdirde, İstanbul'daki işyerinde de greve gidilecektir.

25 mayıs

Referandum

■ Fransa'daki öğrenci gösterilerinin gittikçe şiddetlenmesi üzerine Cumhurbaşkanı De Gaulle televizyonda bir konuşma yaparak son olayların Fransız toplumunda büyük bir değişikliğin zorunlu olduğunu gösterdiğini kabul etmiş, daha sonra Fransa'yı yeni bir referanduma götüreceğini açıklamıştır. De Gaulle, haziranda yapılacak olan referandumda milletin desteğini kazanabildiği takdirde, eğitimden tarıma, sanayiden kamu servislerine kadar gereken tüm alanlarda lüzumlu reformları gerçekleştirebilmek için bütün gücü ile çalışacağını söylemiş, referandumda reform tekliflerini kabul ettirmediği takdirde çekileceğini açıklamıştır.

Mahkûm edildiler

■ Amerikan Altıncı Filosu'nun İstanbul limanını ziyareti sırasında Dolmabahçe'de çadır kurarak protesto gösterisinde bulunan üniversite öğrencilerinden Mehmet Şafak, Hasan Özaslan, Adnan Elçi, Hüseyin Karslı, Cevat Ercişli ve Veysi Sarısözen altışar ay hapis ve 500'er Lira para cezasına mahkûm edilmişlerdir. Gençler, kararı temyiz edeceklerdir.

HAFTANIN YORUMU

DOĞAN ÖZGÜDEN

SOSYALİSTLER SANDIK BAŞINA

Önümüzdeki pazar günü seçim var. Bu bir genel seçim değildir. İktidarın değiştirilmesi imkânı yoktur. Bu bakımdan mahalli seçimlere ve kısmi senato seçimlerine iştirak oranı, genel seçimlere göre daima daha düşük olmaktadır. Partilerin aldıkları oy miktarı da, genel seçimlere göre düşüklük göstermekte, vatandaşların hemen hemen yarısının son eğilimleri meçhul kalmaktadır. Temsil ettikleri sınıflar, getirdikleri çözüm yolları itibariyle birbirinden hiç de farklı olmayan partiler için bu yetersiz sonuçlarla yetinmek normal karşılanabilir. Çünkü, bilinmektedir ki, burjuva partilerine verilen oylar, henüz bilinçlenmemiş kitlelerin hiçbir esasa dayanmayan, sadece aktüel gelişmelerin etkisinde biçimlenen iradelerinin son andaki yansımasıdır. Bu irade tezahürü, böyle iktidar değişikliğinin söz konusu olmadığı seçimlerde «tercih yapmama» yani oy vermeme şeklinde kendisini göstermektedir. Sokaktaki adam, yani seçmen vatandaş, aralarında hiçbir temel fark bulunmayan burjuva partilerinin tümünü birden hiç değilse belirli dönemlerde veto etmiş olmaktadır.

Burjuva partileri için durum böyle olmakla beraber, bir temel görüş farkı ile diğerlerinden ayrılan, devrimci sınıfları temsil eden partilerin ara seçimlerdeki durumunu aynı şekilde mütalâa etmemek gerekir. Türkiye'de emekçi sınıf ve tabakaların tek siyasal örgütü olan sosyalist Türkiye İşçi Partisi'nin önümüzdeki seçimlerde alacağı oy miktarı bu bakımdan önemlidir. Çünkü bir sosyalist partiye oy verebilecek bilince ulaşanlar, kesin tercihlerini yapmış, yani çeşitli partiler arasında «tercih yapmama» alternatifini tamamen reddetmiş kimseler olmak lâzımdır. Kesin bir tercih yapıldıktan, yani sosyalist kavgaya hiç değilse oylarla katılma iradesi gösterildikten sonra, o sosyalist hareketin mutlak başarıya ulaştırılması için bu tutum tam bir disiplin içinde, en ufak bir ihmale meydan vermeden her seçimde devam ettirilmelidir. Sosyalist insan, sosyalist partiye oy vermenin de, gerektiğinde sosyalist mücadele uğrunda can vermek kadar kutsal bir görev olduğunu asla unutmamalıdır. Sosyalist insan, yani kendisinin ve tüm insanların eşit imkânlar içerisinde sömürülmeden yaşaması gerektiğine inanan, bu uğurda mücadeleyi göze alan insan, mücadelede başarının ilk şartının disiplin olduğunu bilmelidir. Ve bir insan sosyalist mücadeleye samimi olarak katılıyorsa, bu disiplinin en basit uygulamasını, en önemsiz görünen seçimlerde dahi oyunu sosyalist örgüte vermekle göstermelidir.

Neden her seçimde sosyalist partiye mutlaka oy vermek gerekmektedir? Çünkü sosyalist parti, toplumun en devrimci, en dinamik sınıfının partisidir. Bu parti, bütün gelişme imkânlarını sonuna kadar zorlamak, burjuva partilerinin zaafları karşısında sağlam bir tutumla gücünü artırmak, hiç değilse korumak durumundadır. Egemen sınıfların, siyasal iktidarı, devlet imkânlarını ellerinde bulundurdukları bir ortamda, sosyalist partinin tek güvenliği, sosyalistlerin oy desteğidir. Mahalli seçimler ve kısmi senato seçimleri, bu oy desteğini göstermek bakımından sosyalist parti için mükemmel bir imkândır. Zira, ilgisizlik ve seçime iştirak oranının düşüklüğü dolayısiyle burjuva partilerinin tümü oy kaybederken, sosyalist partinin disiplinli oyları bir güç artışını ortaya koyacaktır. Bu, izafi bir değerlendirme de değildir. Disiplinli oyların önemi, sadece nicelik bakımından değil, nitelik bakımından da ağır basmasındadır. Sosyalist partinin, burjuva partilerinin aksine, artan, hiç değilse eski miktarını koruyan oyları, egemen sınıfların bundan böyle toplumcu eyleme karşı düzenlemek isteyecekleri komploları önleyebilecek tek faktördür. Türk sosyalistleri, gelecek pazar günü bu gerçekleri bilerek hareket etmeli, TİP'e oy verme görevini mutlaka yerine getirmelidirler. Sosyalist mücadelede yer almanın ilk şartı budur..

Sosyalist Muhtarlar, Sosyalist Belediyeler için Sandık Başına

Gelecek pazar günü bütün Türkiye'de kısmi senato seçimi, belediye, muhtar, ihtiyar heyeti ve il genel meclisi seçimleri ve milletvekili ara seçimi için 21 yaşını doldurmuş her Türk vatandaşı sandık başına gidecektir.

İktidarın bütün baskılarına, sindirme çabalarına rağmen, bir aydan beri süregelen seçim kampanyası sırasında Anadolu'nun ve Trakya'nın ezilmiş halkı, tek sosyalist partiye, Türkiye İşçi Partisi'ne daha büyük bir güvenle sarıldığını göstermiş, bilinçli kitleler, TİP hatiplerini ve kendi aralarından çıkan TİP adaylarını bağrına basmıştır.

Seçim kampanyası, TİP'in artık belli merkezlerde gelişen bir hareket olmaktan çıktığını, bütün yurt sathına yayıldığını, köy köy, mahalle mahalle örgütlenip geliştiğini ortaya koymuştur.

Bazı yerlerde, seçim bölgesine TİP'ten başka hiçbir partinin temsilcisi sokulmamıştır.

Meselâ Ordu'nun Mesudiye İlçesi'nde halk, CHP milletvekillerini ilçeye sokmadıkları gibi, AP milletvekillerini de hakaretlerle kovalamışlar, buna karşılık, TİP Milletvekili Adil Kurtel ve arkadaşlarını sevgi gösterileriyle karşılamışlardır.

19 Mayıs Pazar günü Eskişehir'in Alpu Bucağı'nda TİP ve AP sözcüleri karşılaşmış, TİP İl Başkanı Turgut Kazan bir kahvehanede halka konuşurken AP'liler toplantıyı sabote etmeye ve TİP yayın organlarını yırtmağa kalkışmışlardır. Bunun üzerine halk galeyana gelmiş ve AP'lileri yuhalamaya başlamıştır. Halkın galeyanı karşısında AP Milletvekili İsmet Angı ve arkadaşları pasiğe kapılmış ve kendilerini korumak için jandarma celbetmek zorunda kalmışlardır. Olayların büyümesini, TİP İl Başkanı yaptığı yatıştırıcı bir konuşma ile önlemiş ve AP'lileri de hırpalanmaktan kurtarmıştır. AP'liler, halkın tepkisi karşısında hiçbir konuşma yapamadan ilçeden ayrılmışlardır.

Buna benzer olaylar yurdun hemen her tarafında görülmekte, emekçi halk bilinçlendiğini, artık sömürücülerin oyunlarına gelmeyeceğini göstermektedir.

TİP'in bu atmosfer içerisinde gireceği önümüzdeki seçimlerin başlıca amacı, yurt düzeyinde mahallî yönetimlerin yer yer sosyalistlerin eline geçmesini, sosyalist belediyeler kurulmasını sağlamaktır. Sosyalist belediye başkanları, sosyalist belediye meclisi ve il genel meclisi üyeleri, sosyalist muhtarların iş başına geldiği yerlerde halk, kendisinden yana bir icraatın somut örneklerini görecek, 1969 seçimlerinde daha isabetli tercihler yapmak imkânını bulacaktır.

Bu gerçek, TİP'in geçen hafta yayınlanan seçim bildirisinde de ortaya konulmuştur. Türkiye'nin durumunun özlü bir değerlendirmesinin yapıldığı bildiride TİP'in diğer partiler karşısındaki yeri incelenerek şöyle denilmektedir:

«AP ile CHP arasındaki mücadele, bu düzeni değiştirmek üzerine değil, bu düzeni yönetme üzerine bir kavgadır. Bu durumda emekçi halkın siyasi bir güç olarak saflarında toplandığı Türkiye İşçi Partisi, AP ve CHP karşısında halkı iktidara getirip bu düzeni temelden değiştirecek tek yoldur.

Yüzyılların tecrübesi göstermiştir ki, toprak ağalarından, tefecilerden ve sömürücü sermayedar patronlardan ve bunların adamları ve partilerinden emekçi halka hayır gelmez, bunlardan medet ve merhamet beklenemez. Emekçi halkımız, kendi partisinde toplanıp kendi işini bizzat kendisi yapacak, kendi hakkını bizzat kendisi koruyacak ve alacaktır.

İşte Türkiye İşçi Partisi bu partidir. Emekçi halkımızın kendi partisidir. Emekçi halkımız TİP içinde, yüzyıllardır kendisini hor ve fakir görenlerin, adamdan saymayanların karşısına dimdik dikilmekte ve hakları için pençeleşmektedir.

İşte gene bunun içindir ki, bütün sömürücü sınıflar, hep beraber, bütün kuvvetleri, gazeteleri, partileri ve adamlarıyla TİP'e karşı kaba kuvvetle ve en hayasız yalan ve iftiralarla saldırıya geçmişlerdir. Fakat ne taşlı sopalı saldırılarla, emekçi halkımızın bilinçli ve yiğit önderleri olan partili kardeşlerimizi yıldırabilmişler ne de yalan ve iftiralarıyla emekçi halkımızı aldatabilmişlerdir. Bu gayretlerine rağmen, TİP, dalga dalga saflarına katılan emekçilerle hergün biraz daha güçlenmekte ve büyümektedir.

TİP, emekçi halkı iktidara getirerek bugünkü bozuk düzeni halk yararına değiştirecek, tam bağımsız ve gerçekten demokratik bir Türkiye kuracaktır.»

AP'deki çekişmeler

Odalar Birliği genel kurulunda bir kez daha karşı karşıya gelen AP içindeki Müslüman Kardeşler ile Mason Biraderler mücadelesinde, Müslüman Kardeşler yenik düşmüşlerdir. Yenilgi'nin acısını çıkarmak için harekete geçen Müslüman Kardeşler, AP'nin Ankara Belediye Başkan adayı Ekrem Barlas'ı eski defterleri açarak yıpratmak için harekete geçmişlerdir. Bilindiği gibi Barlas, Demirel tarafından AP. Ankara teşkilâtının direnmesine rağmen aday gösterilmiştir. Bunun tek nedeni Barlas'ın Mason olmasıdır...

Şûle Şûlelendikçe

Tribünler hıncahınç, kısm-ı ekserini erkeklerin teşkil ettiği seyircilerle dolu. Koskoca stadda herkes heyecan içinde. Bilhassa erkekler, âdeta nefes almaktan çekiniyorlar.

Veli Bey ve fakülteli oğlu Ersan da bu kalabalığın içinde. Onlar da heyecanlı...

İşte âhir zamanımızın İslâm ulularından, mürşidemiz, nümune-i faziletimiz, sıkma-baş, Şûle Yüksel Şenler **Bugün** gazetesinin 20 Mayıs, 1968 günlü sayısında böyle yazıyordu.

Veli Bey ile oğlu heyecanlıydı, çünkü az sonra sahaya çıkacak kızlar arasında Veli Beyin son sınıftaki güzel kızı da vardı.

Nitekim, mayoları andıran, vücutlarına sımsıkı yapışmış beyaz şortlarıyla sahaya bir gurup gösterişli genç kız çıktı ve tatlı bir valsin nağmelerine uyarak ritmik hareketlerle sağa sola, öne arkaya doğru yatarak, birer dansöz, birer balerin edâsiyle dans edercesine sahayı bir baştan bir başa dolaşmağa başladılar. Biraz sonra müzik hızlanmış, havada ve yerlerde çıplak kol ve bacakların çizmiş olduğu kavislerden başka bir şey görülmez olmuştu.

Veli Bey ile oğlu ön sırada, sağdan üçüncü duran kızını, kardeşini koltukları kabara kabara seyrederken, arkadan bir ses, sağdan üçüncü kıza dair bir söz etti. Bunun üzerine, tribün karmakarışık oldu; arkadaki sesin sahibini Veli Beyin ve Ersan'ın elinden güç kurtardılar. Veli Bey bayılmıştı. Ersan, ellerini yüzüne kapatmış, hıçkıra hıçkıra ağlıyordu...

Ve ön sırada, sağdan üçüncü kız... binlerce erkeğin hayâ duygularını parçalayan sözleri ve şehvetten kudurmuş gözleri önünde hâlâ öne-arkaya, sağa sola yatıp kalkıp, çıplak bacak ve kollarıyla havada kavisler çizerek, dans (!) ediyordu!..

Ve tribünlerden bu haysiyet-şiken hâdiseye şâhit olan Şûle Hatun ucundan kan damlıyan kalemiyle şöyle cûşa geliyordu:

Evet, 19 Mayıs...

Halk ağzındaki yaygın ve o nispette doğru tâbiriyle: BALDIR BACAK BAYRAMI!

Dün; stadyum ise, bizim tâbirimizle yine bir et pazarı, et panayırı halinde idi.

Dün; nice Veli Beylerin kızları, nice Ersan'ların kızkardeşleri, kan çanağı hâline gelmiş, kudurmuş gözler önünde yine bir sağa, bir sola, bir öne, bir arkaya yatıp kalktılar...

Dün; iffet ve hayâ sembolleri olan örtüleri uğruna şehid düşmüş nice Ayşe hatunların torun ve evlâtları yine sağdan ikinci, üçüncü ya da beşinci oldular...

Ey bir avuç iffet fukarası güruhtan münezzeh, iffetli, mükedder milletim! Seller gibi yaş akıt!

Ağla... Ağla!.. Ağla ki: o seller belki ancak namusunu temizler!

Bu satırları okuyunca, milletçe namusumuzu nasıl temizleyeceğiz diye benim de içime, sahi söylüyorum, bir korku düştü. Şûle Bacımızın sözüne uyup, ağlayım, dedim, ağlıyamadım. Huyum kurusun, güç ağlarım ben... Allah'tan o, **Bugün** gazetesinin birinci sayfasını çevireceğim tuttu... Şûle Bacımızın **Duyuşlar** sütunu, biliyorsunuz, ikinci sayfadadır... Bir de ne göreyim: **Baldır-bacak Gösterileri Yapılamadı** diye bir haber... Yağışlar yüzünden 19 Mayıs gösterileri, yani **Veli Beyin kızları ve Ersan'ların kızkardeşlerinin kan çanağı hâline gelmiş, şehvetten kudurmuş binlerce erkeğin gözleri önünde öne-arkaya, sağa sola yatıp kalkıp, çıplak bacak ve kollarıyla havada kavisler** çizmeleri, Vali Vefa Poyraz'ın emriyle Mayıs'ın 22'sine ertelenmiş ve bu, radyo kanalıyla halka duyurulmuş... Tabiî, bu duyuru Şûle Bacımızın o iffet-sevici muhayyilesiyle genç kızlara ait bir takım çıplak kol ve bacakların çimenler üzerinde kavisler çizişini gönül gözüyle görmesine engel olamamış!..

Bugün gazetesinin gine o sayısında, gine birinci sayfada **Sosyalist Her Zaman Yalan Söyler** manşetli bir yazı daha var... Bu namussuz sosyalistler kendi başlarına yalan söyleseler bir şey değil, Şûle Bacımızı da ifsad ediyorlar demek! Yanda bir başlık daha: **Yalancının Mumu Yatsıya Kadar Yanar** diye... Gazete bu haberde **Her işleri yalan, istismar ve şahısları hedef alıp iftira atmak olan samimiyetsiz, art düşünceli sosyalist züppelerin ve iman, ahlâk, fazilet yoksunu şehvet esiri bir takım talebelerin** bir yalanını daha ortaya çıkarıyor!. Onlar bir buroşür yayınlamışlar, **Bugün** gazetesi buna dair bir haber vermiş, sosyalistler de, cibilliyetleri icabı, bu haberi yalanlamışlar!.. Mesele bundan ibaret... Asıl önemlisi, bu haberin alt başına atılan üçüncü manşet: **Hakikat Çıplak Gezmeyi Sever** deniyor... Mücessem ve müşahhas **Hakikat** olan Şûle Hatun acaba ne der bu **Çıplak Gezme** faslına? Ne diyecek, canım, ben de çocuk gibi soruyorum... Hakikat yoluna baş koymuş bir kere Şûle Bacımız, o uğurda soyunsa ne lâzım gelir!.. Hele Hakikat oduyla büsbütün yanıp tutuşsun, alavlanıp şûlelensin... O zaman işte, öyle **ön sıradaki, sağdan üçüncü kız** gibi baldırını bacağını göstermek için değil, **Hakikat**'ın nemene şey olduğunu ifşa için çarşafını, baş örtüsünü atar, üryan olur, çıplak bacak ve kollarıyla havada kavisler çizmeğe başlar... Ve biz de Hacivat'ın ağzıyla şu beyti şehvetle filân değil, büyük bir huşû içinde okuruz:

Meş'aleyle şûlelendikçe beyaz âyinesi,
Bak ne sûret gösterir mir'at-ı devran perdesi!..

Can YÜCEL

SOSYALİST YÖNETİMLERE DOGRU...

Müslüman Kardeşler şimdi, 1965 Kasım ayında yayınlanan Cumhuriyet Senatosu Tutanak Dergisi'nden aldıkları bir listeyi çoğaltarak dağıtmaktadırlar AP. Maraş Senatörü Nedim Evliya Adalet Bakanı'ndan «27 Mayıs'tan sonra çeşitli yolsuzluklar yaptıkları iddiası ile yüksek dereceli devlet memurlarını kimlerin ihbar ettiğini» sormuş ve soru Adalet Bakanlığınca yazılı olarak cevaplandırıldıktan sonra Cumhuriyet Senatosu Tutanak Dergisinde yayınlanmıştır. Müslüman Kardeşler, yapılan açıklamada yer alan 101 muhbir'den işlerine geleni aldıkları listelerin başına, AP'nin Ankara Belediye Başkan adayı Ekrem Barlas'ı koymuşlardır

Tutanak Dergisi'nde yayınlanan cevapta, muhbirler hakkında geniş bilgi verilmekte ve 27 Mayıs'tan sonra 359 yüksek dereceli memur hakkında soruşturma açıldığı, bunlardan 277'sinin mahkemeye verildiği, 40'ı hakkında takipsizlik, 21'i için de men'i muhakeme kararı verildiği, bütün davalar dolayısıyle 97 milyon 734 bin 520 lira 42 kuruş haksız iktisabın söz konusu olduğu açıklanmaktadır

AP'nin yalnız Ankara teşkilâtında değil, bütün teşkilâtta ön seçimlerin sonuçları ile ilgili büyük anlaşmazlıklar patlak vermiştir İzmir'de, Karaoğlu ve arkadaşları seçimi kazanmak için hiçbir çaba harcayamayacaklarını ilân etmişler, Bursa'da ise, Kasım Önadım'ın ayak oyunu ile adaylığı kaybeden eski başkan, bağımsız olarak adaylığını koymuştur. Böylece, Bursa'da AP kesin olarak ikiye bölünmüştür. Seçimler dolayısıyle Demirel'in düzenlediği gezilerde, AP içindeki çatışmaların daha da gelişmesi ve bu çatışmaların senato yenileme seçimlerini de etkilemesi süpriz olmayacaktır. Bunun sonucu ise, AP'nin bir çok yerde gerilemesi ve ilk büyük kongrede Süleyman Bey'in devrilmesi olacaktır...

Petrol üzerine yeni oyunlar

1968'in ilk beş ayı içinde Türkiye'de petrol üzerine yeni ve korkunç oyunlar oynanmış, buna direnen devlet görevlileri susturulmuş, yabancı şirketlere *yeni imtiyazlar* tanınmıştır.

Petrol üzerine oynanan oyunlar ve bunların içyüzünü şöyle özetlemek mümkündür:

Türkiye'nin petrol sorunu dört ana noktada toplanır:

1 — ARAMA

Yurdumuzdaki yabancı petrol şirketleri arama bahanesi ile petrol olan bölgeleri kapatmakta ve gerekli aramaları yapmamakta, bulduğu petrolü değerlendirecek teşebbüslerde bulunmamaktadır. Bulunan her petrol, o yabancı şirketin dünya ölçüsündeki çıkarlarına göre değerlendirilmekte ve Türkiye'nin çıkarları gözönünde bulundurulmamaktadır.

2 — HAM PETROL

Türkiye'deki yabancı petrol şirketleri, özellikle Amerikan petrol şirketleri, yurdumuzu bir petrol üretici olarak değil, ham petrol pazarı olarak kabul etmektedirler. Libya'da elkoyduğu zengin petrol yatakları nedeni ile büyük ham petrol stokuna sahip bulunan Amerikan şirketleri, bunu hem Akdeniz'de değerlendirmek hem de yeni pazarlar bulmak için çaba harcamaktadırlar. Bulunan pazarlardan biri de Türkiye'dedir...

3 — RAFİNERİLER

Yabancı petrol şirketlerinin Türkiye'ye devamlı ham petrol satmayı garanti altına almak için başvurdukları yol, rafineriler kurmak ve bu rafinerilerin ham petrol ihtiyacını karşılama hakkını almalarıdır.

Türkiye'deki yabancı şirketlerin elinde üç milyon ton kapasiteli ATAŞ, iki milyon ton kapasiteli İPRAŞ rafinerileri vardır. Tamamen Türkiye'nin olan tek kuruluş BATMAN rafinerisidir.

Sovyetler Birliği ile imzalanan anlaşma ile kurulması kararlaştırılan ve tamamı Türkiye'nin olacak üç milyon ton kapasiteli İZMİR RAFİNERİSİ'nin kuruluşu, yabancı şirketleri yeni tedbirler almak için harekete geçirmiştir. Yabancı şirketler acele şu dolapları çevirmişlerdir:

— Petrol Dairesinden, birkaç ay önce Petrol Kanunu hükümlerine göre Amerikan şirketleri MARMARA RAFİNERİSİNİ kurma hakkını almışlardır.

— Gene Petrol Dairesi'nden, İPRAŞ'ın kapasitesinin beş milyon tona çıkarılmasını sağlayacak tevsi yetkisi yabancı şirketlerce kolaylıkla alınmıştır.

Bu konu üzerinde önemle durmak gerekmektedir. Çünkü, Türk petrol rafineri sanayiinde 1970 yılında 7-8 milyon tonluk bir üretim artışı olacaktır. Satış istasyonları tekeli yabancı şirketlerin elinde olduğundan, fazla üretim devlet işletmelerinin zararına yol açacaktır. İpraş Rafinerisi'nin tevsii için harekete geçilmesinin altında yatan gerçek ise başkadır. Caltex şirketi ile yapılan anlaşmaya göre, şirketin kuruluşundan beş yıl sonra rafineriyi Türkiye'ye bırakması gerekmektedir. Bu tevsi ile, rafinerinin Türkiye'ye teslimi otomatikman onbeş yıl ertelenmiştir. Ayrıca, İpraş rafinerisinde işlenecek ham petrol Caltex şirketinden alınacaktır. Caltex şirketinin Türkiye'ye en pahalı ham petrolü satan yabancı şirket olduğu göz önünde bulundurulursa, dönen dalaverenin büyüklüğü kendiliğinden ortaya çıkacaktır.

4 — AĞIR PETROL YAĞLARI

Türkiye'de madeni yağlar üretimi ile ilgili ilk önemli proje Sovyetler Birliği'nin İzmir Rafinerisi'nde gerçekleşecektir. Petrol pazarında en kârlı iş alanı ağır yağlardır.

İzmir projesinin esaslarını öğrenen Mobil'e bağlı Türk-Petrol ve Madeni Yağlar Anonim Şirketi tarafından kurulacak Marmara Rafinerisi'nde, madeni yağ üretimi de ele alınmıştır. Ayrıca İpraş'ın tevsi amaçlarından biri de madeni yağ üretmektir. Görüldüğü gibi, Türkiye'yi bir açık pazar kabul eden yabancı şirketler, madeni yağ üretiminde de fazla kapasite yaratacaklar ve bu yoldan da Türkiye'yi zarara sokacaklardır

Devlet organları eliyle, yabancı şirketlere, Türkiye'yi zarara sokacak imtiyazlar verilmesine devam edilmektedir. Petrol şirketleri yurdumuzda istedikleri gibi at oynatmakta ve «Devr-i Süleyman» da paylarını almaktadırlar. Bunlara karşı çıkanlar ise susturulmaktadır.

Seçim ve baskı

Yaşar Kemal

KIRK yıldan bu yana solcuların hayatı Türkiye'de bir Cehennem hayatı olmuştur. Solcular, suçlu ya da suçsuz, cezaya uğratılmışlardır. O günün yöneticisi solcuya hangi cezayı uygun bulmuşsa, o cezayı verdirmiştir. Solcu dayak yemiş, solcu öldürülmüş; solcuyu öldüren polisse de, başkalarıysa da, ellerini kollarını sallaya sallaya dolaşmışlardır. Solcu işsiz kalmış, aç bırakılmış, işkence görmüş. Solculuk aleyhine öylesine bir propaganda yapılmıştır ki, solcuların anası babası bile solcudan korkmağa başlamış, onlarla bütün ilgilerini kesmişlerdir. Dünyanın en iğrenç baskılarıyla karşı karşıya kalan solcuların bir kısmı hapisanelerde, bir kısmı tımarhanelerde ölmüş, bir kısmı tabutluklarda öldürülmüş, intihar süsü verilmiştir. Sabahattin Âli gibi, dünyanın hangi edebiyatında olursa olsun o edebiyata onur kazandıracak birisi, öldürülüp, ölüsü sınır boyuna atılmıştır.

Türkiye İşçi Partisi kurulduktan sonra da geleneksel usullere başvurulmak için her şey yapılmıştır. Anayasanın öngördüğü bir partiye kanuni olaraktan, hukuki olaraktan hiçbir şey yapamayan burjuvalar, Anayasa dışına çıkarak meclis dışında ve de içinde olmadık baskılara başvurmuşlardır. Yedi yıldır Türkiye İşçi Partisi'nin başında bir baskı rüzgârı estirilmiştir. İşçi Partisi her zaman kapatılma tehdidiyle karşı karşıya bırakılmıştır. Burjuva gazeteleri her seçimden önce İşçi Partisi kapatılıyor, diye manşetler çekmişlerdir. Bütün yıl yöneticiler şu ya da bu sebeple İşçi Partisini kapatmak için araştırmalar yapıldığı haberini yaymışlardır. İşçi Partisi kurulduğu günden bu yana taşlı sopalı saldırılara uğramıştır. Bu saldırılarda ölüm halinde dövülenler olmuş, partiler, evler basılmış, İşçi Partililer daimi bir tehdit altında, ölüm korkusu içinde yaşatılmıştır. Kim ki İşçi Partiliyse işinden koğulmuş, aç bırakılmış, türlü iftiralara uğratılmıştır. Şu burjuva demokrasisinde bir kısım insanlar, emekçiler, köylüler burjuvalardan başka türlü düşünüyorlar diye Türkiye onlara bir sürgün toprağı, bir koskoca hapisane yapılmıştır. Hele küçük kasabalarda sosyalistlerin hayatı yaşanmaz hale getirilmiştir. Burjuvalar, gazeteleri, konuşucuları, ellerindeki bin türlü baskı araçlarıyla dünyanın en rezilce baskılarına başvurarak solcuları sindirmek için çırpınmışlardır. Anadolu'daki her solcunun hayatı bu yüzden birer kahraman hayatı olmuştur. Bir gün Türkiye İşçi Partisi'nin kahraman üyelerinin çektiklerinin dökümü yapıldığında görülecektir ki, Türk solcuları insan soyunun en onurlu, en çok başı belâya girmiş, sonuna kadar namuslu, sonuna kadar direnmiş insanlarıdır. Bir gün Türkiye'de bu kahramanların boy boy heykellerini göreceğiz. Solculara Türkiye Cumhuriyeti devletinde tamamen ayrı davranılmıştır. Devlet yalnız burjuvaların faydalarına işleyen bir düzen haline getirilmiştir. Solcular için hükümetler, kanunlar yalnız birer baskı aracı olarak kullanılmıştır. Devlet de solculara hiçbir hayat hakkı tanımamıştır. İkinci sınıf bir vatandaş gibi bile davranılmamıştır solculara. Bütün anlamıyla onlara hiç bir hayat hakkı tanınmamıştır.

Bütün bu gayri insani, gayri hukuki, gayri kanuni davranışlar içinde burjuvalar hayasızca bir aldatmayla demokrasi yaptıklarını söylemişlerdir. Türkiyede'ki demokrasi yutturmacası dünyanın en büyük yalanıdır. Türkiye'de Anayasa diye bir şey kalmamıştır.

Türkiye İşçi Partisi'nin karşılaştığı kanunsuzluklara, Anayasa dışı zulümlere karşı demokrasiyi savunduklarını söyleyen gazeteler, öteki muhalefet partileri de, garip bir korku, daha doğrusu garip bir razılıkla susmuşlardır. Demokrasi savunuculuğu yapan birçok kurumlar susmuşlardır. Bu gidişle, bir kısım insanlara düşüncelerinden dolayı yapılan zulümle demokrasi dedikleri bu yutturmaca sonuna kadar yürümez. Bir gün Türkiye'de gerçek bir demokrasi kurulursa bunun şerefi de yalnız ve yalnız Türkiye İşçi Partisi'nin olacaktır. Bir gün Türkiye'de Anayasa tastamam uygulanırsa, bu zulümlerden zulüm beğen yapılmış Türk emekçilerinin sayesinde olacaktır.

Bu seçimde de elaltından, ya da açıktan açığa korkunç bir baskı rüzgârı estirildi. Taşlı sopalı Adalet Partililer gene ortaya çıktılar. Adalet Partisi milisleri polislerle işbirliği yaptılar, mitingler, toplantılar bastılar. Türkiye çapında, köyünden kentine kadar büyük bir terör havası estirdiler. Buna karşı yalnız zulme uğramış Türkiye İşçi Partisi sesini yükseltti. Demokrasinin savunuculuğunu yapan öteki muhalefet partileri sustular. Gazeteler sustular. Hani siz demokrasiden yana, Anayasadan yanaydınız? Bir CHP nin mitingleri basılsaydı, basın böyle mi davranırdı? Bir CHP, bir tek CHP taraftarı herhangi bir TİP'linin karşılaştığı bir davranışla bir gün bile karşılaşsaydı kıyamet kopmaz mıydı?

Olagelen olaylardan anlaşılıyor ki, Anayasayı savunan bir tek parti var Türkiye'de, o da İşçi Partisi. Bir gün herhangi CHP'li böyle bir baskıya uğrarsa, herhangi YTP. li, MP. li, biz Anayasayı aynı şekilde savunacağız. Bizim basın organlarımız baskıya karşı aynı şiddetle çıkacaktır.

Elaltından, yada açıktan açığa sürdürülen baskıdan dolayı Türkiye'deki seçimler gayrimeşrudur. Bu baskılar sürüp gittikçe de yapılacak bütün seçimler gayri meşru olacaktır. Anayasa tastamam uygulandığı zaman da, tarih karşısında da baskıyı sürdürenler suçludurlar. Cezalarını çekeceklerdir

Gedikli fetvacı Dönmezer'in yeni marifeti!

Atatürk'ün nutku da yargılanıyor

ANT aleyhine açılan dâvalardan birinde, gedikli bilirkişi Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezer'in fetvasıyla, birinci kurtuluş savaşımızın lideri ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'ün bir konuşması «komünizmi övme» olarak yargıç önüne çıkartılmıştır.

Bilindiği gibi, Sovyet İhtilâli'nin 50. Yıldönümü münasebetiyle arkadaşımız Fethi Naci «EKİM İHTİLÂLİ 50 YAŞINDA» başlıklı bir yazı yazmış ve yazının sonuna da, Atatürk'ün, Erzurum Milletvekili Durak ve arkadaşlarının Şark Cephesi *kuvvetlerinin mütecavizlere mu*kabele etmemeleri sebeplerinin bildirilmesi hakkındaki sual takriri üzerine 14 Ağustos 1920'de Millet Meclisi'nde yaptığı bir konuşmayı koymuş bulunuyordu. «Atatürk'ün Söylev ve Demeçleri» isimli kitabının birinci cildinin 94 ve 95. sayfalarında yer alan konuşmasında Atatürk şöyle diyordu:

«Arkadaşlar, cümlenizin malûmudur ki, Harb-i Umumi'nin son senelerinde Rusya dâhilinde infilâk eden inkılâp, insanların ekseriyet-i mutlakasını teşkil eden fakir halk içinde, bilhassa bu halkın en çok mihnete ve meşaka (zahmete) ve ıstıraba mâruz kalmış olan amele sınıfı içinde, eskiden beri mevcut olan sosyalistlik makasid-i hakikıyesini (hakiki maksatlar) ve gayatını (amaçlar) ilân etti. Daha vâzıh, daha bâriz ve daha şedit bir surette ilân etti. Ve umum beşeriyetin emperyalist ve kapitalist idarelerin tahak*küm* ve *tagallüb-ü zalimanesin*den (zalimane zorbalık) kurtulmasını bir hedef ittihaz etti ve son ameli noktası da, bu gayeye bütün beşeriyeti iştirak ettirmek için teşebbüs alması idi. Ruslar, Çar'ın idare-i müstebidesi altında takip eden harp senelerinin teyid ettiği sefalet neticesinde bu hissiyatı âzami derecede temiye etmişlerdi (nemalandırmışlardı, geliştirmişlerdi). Memleketlerinin gayet vâsi olmasına ve bir çok avamil (âmiller) ve şerait-i tabiiyeyi (tabii şartlar) haiz bulunmasına istinaden bütün dünyanın emperyalistlerine karşı ilân-ı husumet ve ilân-ı harb etmekten çekinmediler. Garp emperyalistleri de bütün kuvvetlerini; bütün kudretlerini, bütün vesaitini kendi aleyhlerine istinad ettikleri halde, yaptıkları harekât-ı inkılâbı bugüne kadar kemali muvaffakıyetle yaşatmaya muktedir oldular. Bolşeviklerin bilhassa son günlerde Lehistan dahilinde tevali eden muvaffakıyatı ve *muzafferiyatı* cidden inkılâplarının pek mesut, pek parlak ve pek mühim bir neticesidir. İslâmiyetin en âli kaide ve kanunlarını ihtiva eden Bolşevizmin bizim dahi mevcudiyetimize kasdetmiş olan müşterek düşman aleyhinde, bugün ihraz etmiş (kazanmış) bulunduğu zafer, bizim için de şayan-ı teşekkür bir neticedir.»

Cumhuriyet Savcılığı, Fethi Naci'nin yazısı aleyhinde soruşturma açarak bilirkişi Dönmezer'den mütalâa istemiştir. Dönmezer ise, yaptığı inceleme sonunda, yazının diğer kısımlarında suç unsuru bulamamış, ancak Atatürk'ün bu tarihi konuşmasının yazı metninde kullanılması suretiyle **«komünizmin övüldüğü»** mütalâasını vermiştir. Dönmezer'e göre, Atatürk bu sözlerinde samimi olmayıp, o *günün şartlarına göre ve gerçek* düşüncelerine aykırı olarak bu şekilde konuşmuştur.

Dönmezer'in raporu üzerine Cumhuriyet Savcılığı hiç tereddüt etmeden Fethi Naci ve o sayıdaki sorumlu müdürümüz Yaşar Uçar aleyhine Türk Ceza Kanunu'nun 142. maddesine göre *«komünizmi övme»* iddiasıyla Ağır Ceza Mahkemesinde dâva açmıştır.

Dâvanın duruşmasına geçen Çarşamba günü İstanbul 2. Ağır Ceza Mahkemesi'nde başlanmıştır. Duruşmada ilk olarak Fethi Naci'nin sorgusu yapılmıştır.

Her yazıya «SUÇ» damgası vuran Dönmezer namındaki döner-fetvacı nihayet Atatürk'ü de oportünistlik ve «komünizmi övmek» le suçlamağa kalkıştı!

Fethi Naci, sorgusunda, Sovyet İhtilâli'nin 50. yıldönümü dolayısıyla bütün dünya basınında olduğu gibi, ANT Dergisi'nde de bu konuda yazılar yayınlandığını, kendisinin de dâva konusu yazıyı bu münasebetle kaleme aldığını belirterek şöyle demiştir:

«Ben bu yazıda herhangi bir değerlendirme yapmaksızın, ihtilâlin tarihçesini, gelişmesini, elde ettiği sonuçları istatistik rakamlarına dayanarak olduğu gibi verdim. Esasen bilirkişi de, benim bu istatistiklere dayanan incelememde herhangi bir suç *unsuru görememiştir.* Ancak, Atatürk'ün nutkunu almamızı bir suç unsuru olarak kabul etmiştir. Bu durumda suçlanan, bizzat Atatürk olmaktadır. Üstelik bilirkişi, daha da ileri giderek Atatürk'ün dış politikasının tutarlı bir dış politika olmadığını, O'nun özel şartlara göre özel nutuklar veren oportunist bir kişi olduğunu da ima etmeğe kalkışmıştır. Oysa, Mustafa Kemal, bizim yazımızda iktibas ettiğimiz görüşlerini bütün hayatı boyunca sürdürmüş, dış politikasını daima anti-emperyalist bir çizgide yürütmüştür. Öyle ki, ölümünden çok kısa bir süre önce söylediği bir nutukta Sovyetler Birliği'nden «büyük dostumuz» diye söz etmiştir.»

Duruşma, Yaşar Uçar'ın da sorgusunun yapılabilmesi için 26 Haziran'a ertelenmiştir.

Geçen Çarşamba günü ANT'ın iki dâvasına daha bakılmış ve gedikli fetvacı Sulhi Dönmezer'in bir raporu daha yargıç önünde iflâs etmiştir.

Arkadaşımız Can Yücel'in yazdığı «Gelecek Olsun» başlıklı yazı hakkında da Dönmezer, Türk Ceza Kanunu'nun 312. maddesine göre **«sınıfları tehlikeli surette kin ve adavete teşvik ettiği»** yolunda mütalâa vermiş ve Can Yücel ile Yaşar Uçar hakkında Savcılık tarafından Toplu Basın Mahkemesi'nde dâva açılmıştı. Ancak önceki duruşmalarda dergimiz avukatı Müşür Kaya Canpolat'ın Dönmezer'in raporunu reddetmesi üzerine mahkeme yeni bir bilirkişi heyeti kurulmasına karar vermişti.

Çarşamba günü yapılan duruşmada üç kişilik yeni bilirkişi heyetinin raporu okunmuştur. Raporda, Dönmezer'in iddiaları hilâfına, Can Yücel'in yazısında suç bulunmadığı bildirilmektedir. Mahkeme, arkadaşlarımızın savunmaları için duruşmayı başka güne ertelemiştir.

Yaşar Kemal'in «Jurnalcilik Üstüne» başlıklı yazısından dolayı Toplu Basın Mahkemesi'nde görülen dâva da, *yazıda suç* unsuru gören bir diğer gedikli bilirkişi Sahir Erman'ın raporunun arkadaşlarımız tarafından reddedilmesi üzerine teşkil edilen yeni bilirkişi kurulunun raporu henüz gelmediği için başka güne bırakılmıştır.

HALK HALiKTiR

Gün seçim günü. Gün halkın günü. Biz Türkiye İşçi Partisindeniz. Kavgamız halkın bilinçlenmesini istemeyenlerledir. Biz diyoruz ki halk halk olduğunu bilsin. Yani biz diyoruz ki halk dünyayı dünya *yapanın kendisi olduğunu, tüm değerlerin* üreticisi, bütün iyi ve güzel şeylerin yaratıcısı olduğunu bilsin. Alnının kapsamıyla, elinin emeğiyle dünyayı biçimlendirip değiştirdiğini, onun için de dünya üzerinde hakkı olduğunu bilsin. Halk diyoruz ya, emekçi halkı diyoruz. Kafasının, göğdesinin emeğiyle çalışma şavkını yeryüzüne koyanları diyoruz.

Gün seçim günü. Gün halkın günü. Biz Türkiye İşçi Partisindeniz. Kavgamız halkın hakça yaşamasına engel olanlarladır. Biz diyoruz ki halk hakça yaşama hakkına sahip çıksın. Yani biz diyoruz ki halk kendi emek ve hayat ürününü elinden alanlara, bugünedek onu yarım buçuk boğaz tokluğuna çalışmaya, yarattığı nimetlerin hayrını görmemeye zorlayanlara karşı çıksın. Hayatı hayat yapan, hayatı yaşanılır kılan, uğrunda ölünür kılan ne varsa hepsi de halkın hakkıdır, çünkü hepsini yaratan halktır. Halk diyoruz ya, emekçi halkı diyoruz. Bugünedek yapıp da görmeyenleri, verip de almayanları diyoruz.

Gün seçim günü. Gün halkın günü. Biz Türkiye İşçi Partisindeniz. Kavgamız halkın bu toprağı yurt yapıp da yurt bilememesinden sorumlu olanlarladır.. Halkı *kendi yurdunda yabana iten, rızkını dar* tutan, işinde boşa koyan, bir de üstelik ona eğri bakanlarladır. Biz diyoruz ki halk yurduna sahip çıksın. Yani biz diyoruz ki halk yurt yönetimine ağırlığını kosun, yurdun bugününe, yarınına sözünü geçirsin. Yurda ekmeğini veren, yurda insanını veren, bozuk yollarından, kıçı-kırık fabrikalarından, atom savaşına hedef hudutlarına kadar her bir yerde yurda canını veren halktır. Halk yurduna sahip çık*madan halk olmaz. Halk halk olduğunu* bilmeden yurt yurt olmaz. Halk diyoruz ya, emekçi halkı diyoruz. Bugünedek lâfı edilmeyenleri, sözü dinlenmeyenleri diyoruz.

Gün seçim günü. Gün halkın günü. Biz Türkiye İşçi Partisindeniz. Kavgamız bütün halkların halkça bilinçlenip hakça yaşamalarına, yurtlarını yurt bilmelerine karşı olanlarladır. Biz diyoruz ki yeryüzünün tüm ezilen halkları bir gün gelecek haklarını ele alacak. Yani biz diyoruz ki uluslararası kapitalizmin sömürü düzeni sona erecek. Emperiyalist ülkelerin çıkarına peşkeş çekilen bir dünya istemiyoruz. Onun için de, yeryüzünün dört kapısında emperiyalist saldırganlarla üç buçuk işbirlikçiye karşı bağımsızlık savaşı veren halklardan yanayız. Ve de biz Nato'ya, Cento'ya, bütün yabancı üslere, ikili anlaşmalara karşıyız. Çünkü biz emperiyalizmin sermaye ve savaş hesaplarına feda edilecek bir Türkiye istemiyoruz. Bugünedek bu anlaşmaları yapanlar, onaylayanlar, yenileyenler ve sürdürenler Türkiye'nin toprak bütünlüğünü, Türk halkının can ve mal güvenliğini tehlikeye attılar ve *her bir daim yurtla halkın gerçek çı*karlarına ters düştüler. Bundan böyle halk kendi yurdunda, kendi çıkarına, kendi hür ve bağımsız iradesini sürdürecek. Halk diyoruz ya, emekçi halkı diyoruz. Yurdun gerçek sahiplerini diyoruz.

T. AĞAOĞLU

NİÇİN TİP

Abidin DiNO

Ferruh Doğan

Önümüzde seçim var.

Sömürü düzeninin başlıca amacı, Türkiye İşçi Partisi'ni yıkmaktır.

Sebebi açık: TİP gün geçtikçe artan bir kitle desteği sağlamış tek sosyalist örgüttür. Amerikan emperyalizmine karşı ve millî bağımsızlık uğruna başarılı kampanyalar açmış, toprak reformu, işçi hakları gibi en çetin sorunlar konusunda savaşmış, anayasa ile iktidar arasındaki çelişmeleri gözler önüne sermiş, *anayasa mahkemesine getirdiği güçlü tezlerle* kanunları ve halkoyunu etkilemiştir. Köylerde de, kentlerde de ortamını genişletmiş, Büyük Millet Meclisi'nde de bir avuç milletvekili ile Türk emekçilerinin sesini cesaretle duyurmuştur. Ayrıca dünya basınında sözü geçer bir düzeye ulaşmıştır. Emekçilerin isteklerini dile getirme ve emekçileri iş başına getirme ilkesini yerine getirmek için hiçbir gayreti de esirgememiştr.

Şu halde sömürü düzeninin telâşı boşuna değil, ve elbetteki başlıca amacı Türkiye İşçi Partisi'ni yıkmaktır. Tutucuların başka başka kanatları arasında kavgalar ve rekabetler ne kadar keskin olurlarsa olsunlar, hiç şüphe edilmesin, başlıca hedefleri emekçilerin partisini piç etmektir.

TİP doğduğu günden beri çeşitli tehlikeleri, çelmeleri, zorbalıkları, tuzakları tersyüz etmesini bilmiştir.

Aleyhine çeşitli saldırılar, tertipler, provokasyonlar, hiç şüphe yok, daha da denenecektir. Türkiye'de provokasyonlar tarihi yazılsa görülecektir ki, en çok kullanılan yöntemlerden biri, sosyalistleri düzme ithamlarla yıllarca tutuklamak olmuştur. Ortaya çıkarılan Nazım Hikmet dosyaları bu gerçeği fazlası ile açıklamış bulunuyor.

Fakat bunun kadar etkili bir başka provokasyon yöntemi daha kullanılmıştır. O da sosyalist hareketin içinde sivrilmiş kişileri birbirine düşürmek, boş kavgalara tutuşanların karşılıklı ithamları sayesinde toptan tevkiflere girişmek yöntemi... Marksizmin karikatürü niteliğinde olan bu Bizans kavgaları içinde, işkence edilmiş, çileler çekmiş birçok temiz genç işçi ve aydınların enerjileri ve yılları, başkalarının hataları *yüzünden defalarca* sebepsiz harcanmıştır böylece...

Bir zamanlar bu hastalık öylesine bir salgın hâlini almıştır ki, hapishanelerde bile bu sivrilmiş kişiler arasında akıl almaz, bilince sığmaz töhmetler, afarozlar dışa vurmuş, polisin ekmeğine yağ sürülmüştür. O yıllarda geçer akçe olan bu metodlar, eylemin yerini tutuyor, sömürücüler keyiflerine bakıyorlardı. Patolojik kertelere varan bu iç saldırganlıkların sosyal sebepleri ne olursa olsun, buna en çok sevinen «ilgili makamlardı», doğalca. Böylesine bir ortam içinde gerçek ajanlar diledikleri gibi at oynatıyordu. Anlayacağınız, cadı kazanlarında bulaşıcı erginlik hastalıkları ve hastaları bir arada kaynıyordu...

Türkiye, İkinci Dünya Harbi'nden sonra gittikçe artan nüfusu, istihsâl güçleri, işçi sınıfı ve kabaran sınıf çelişmeleri ile, yeni bir aşamaya ayak basmış bulunuyordu. Genç işçi, köylü, aydın kuşakları, bilmedikleri ve bilmek istemedikleri bulaşıcı çekişmeler dışında sorunlarını savunmak istiyor, tutucu ve sömürücü güçler karşısında ağırlıklarını duyurmak yolunu arıyordu.

Türk emekçi sınıfı, 27 Mayıs'ın yarattığı olumlu ortamda ve yeni anayasanın hazırladığı düzeyde, yeni anayasanın sınırları içinde örgütlenmeyi zorunlu bulmuştu artık. Birkaç işçinin kendi kararı ile, uygun buldukları ilerici aydınları da içlerine alarak kurulan TİP Aybar'ın başkanlığı altında önemli başarılar gösterdi, çok geçmeden; Yıllardan beri tıkalı bulunan halktan yana eylem yollarını açtı. TİP Türk köylüsü dâhil, emekçi halkın partiye katılmasını, kendi kendini yönetme güvenine varmasını, temelden örgütlenmesini artan bir hızla sağlamış, ve bu taptaze ve yepyeni örgüt, önüne çıkan çeşitli tuzakları vaktinde görmeyi *başarmıştır.*

Doğalca her sosyalist partinin içinde ve çevresinde doktrin ve eylem tartışmaları yapılır, bu doktrin tartışmaları eylemin gelişmesinde etkili ve faydalıdır. Tartışmalar sonuca bağlanınca eyleme geçilir; herkesin bildiği bu kural, yeni doğmuş bir partinin dirim kalımı ile ilgili olduğu için, yöneticilerin dikkatli ve tedbirli davranmaları son derece de önemlidir. Yeni kurulan bir partiye giren üyeler siyasî alanda bilgilerini ve deneylerini artırmak zorundadır, bu da bir zaman konusudur. Yurt çapında kurulan bir partiye kimliği bilinmeyen tektük kötü niyetli, ya da olgunlaşmamış, yanlış hesaplara girişmiş kişiler de sızabilir, cazip gibi görünen tehlikeli yöntemlerle partinin varlığını tehlikeye sokabilirler. Ayrıca kimi iyi niyetli kişiler, içtenlikle Nâsırcı, ya da darbeci yolun faydalarına inanıp, TİP'in halkı uyarma, *halka dayanma ilkesini hor görebilirler. Bütün* bu nedenlerle parti yönetmenleri, soyut bir iç demokrasi değil, somut ve dikkatli, programına bağlı bir iç demokrasi uygulamak durumundadır.

Aslında kimi aydınlar, ilerici küçük burjuvaziden gelme bir devrimi daha etkili saymaktadırlar, bu yüzden de TİP'i küçümseyerek, bu tutumlarını yaymaya çalışmaktadırlar. Bütün bunlar önemli mi? Nasıl olmasın ki, dâva, emekçi sosyalist partinin varlığı ve başarısı ile ilgili...

Bu arada, millî cephe, millî burjuvazi ile güçbirliği gibi şüphesiz doğru olan parola ve eylemler üzerinde tartışmalar olmuştur. Bu ilkeler boşlukta duran tılsımlar olsaydı iş kolaydı. Millî burjuvazi ile birlikte millî bağımsızlık ve demokratik reformlar konusunda eyleme geçilince sorunlar sanıldığı kadar basit değil. Dünyada bu strateji ve taktikle kırk yıldan beri cesaret ve inatla çalışan nice partiler var ki, çeşitli sebeplerle başarıya ulaşamamışlardır. Yalancıktan ilerici, hattâ sosyalist adını taşıyan nice küçük burjuva partiler, emekçilere iktidarı kaptırmamak *için sömürücülerle, emperyalistlerle günün* birinde birlik olmuşlar, emekçilere darbe üstüne darbe indirmişlerdir. Biraz belleğimizi karıştırırsak, yurdumuzda da bu tutumun örneklerini bulmakta zahmet çekmeyeceğiz. Şu halde bu parolaların gerçekleşmesi bir takım şartların bir araya gelmesine bağlı demektir. Şartların en önemlisi, halkın sözcüsü olan gerçek sosyalist örgütün güçlenmesi, yurt çapında yayılması, halkın güvenini kazanması, ve bu sâyede demokratik bir cephede kişiliği ile orantılı yerini almasıdır. TİP artık bu şartları bir araya getirmektedir. İkinci millî kurtuluş dayanışmasına hazır olduğunu halkoyuna duyuran TİP, aynı zamanda kuyruk olarak yapılacak bir güçbirliğinin, küçük burjuvazinin emekçi örgütlere karşı sunturlu ihaneti ile sonuçlanabileceğini de bilmektedir. Bir emekçi partinin, ister siyasî bir örgütle, ister siyasî olmayan örgütlerle, kuruluşlarla ancak belirli şartlar içinde ve inisyatifi elinde bulundurmakla güçbirliğini kabul etmesi kadar doğal bir şey olamaz. TİP tekelci değil ama, bu eylemde ikinci plâna itilemez. TİP zaten doğru kurallar içinde yürütülen hiçbir dayanışma eylemini kaçırmışa benzemiyor bugüne dek.

Bütün belirtiler gösteriyor ki, TİP, doğru kurallar içinde yürütülecek İkinci Kurtuluş eyleminde, emperyalizme ve sömürücülere karşı savaşı başarıya ulaştıracaktır.

Bu son zamanlarda, yanlış değerlendirmeleri bir ömür boyu sürenlerin, eski günleri andırır küfürleri neden birden bire arttı? Yoksa TİP'i dolaylı yollardan yedeğe mi almak istiyorlar? Hiç şüphe yok ki, ünlü «ilgili makamlar» sevinçle karşılarlar böyle elverişli bir manevrayı, TİP'in örgütünü yedeğe alıp oyuna getirmek pek de öyle kolay değil. Besbelli ki programına sımsıkı bağlanan, programı da tıpatıp anayasanın çerçevesine içtenlikle uyan bir parti olan TİP, başkalarının işlerine de karışmıyor, «dengesizliği» öngörenler varsa, ne âlâ. Bu bir değerlendirme sorunudur, yeni sosyalist kuşak bugünkü şartları tarttıktan sonra TİP'in program ve eyleminde karar kılmıştır.

Anayasayı yıkmadıkça TİP'e dokunmak kimsenin harcı değil. Ama buna cür'et eden olursa ne olur? Bunun en iyi cevabını verebilecek, *Türk milletinin kendisidir, TİP'in deneyinden geçmiş,* sabır ve inatla örgütlenmede ve uyarmada gece gündüz çalışmış genç kuşaktır, diri genç güçlerdir TİP'in örgütlenmesi ve zaferi uğrunda alçak gönüllülükle çalışanlar, dünyaya ün salmış devrimci kahramanlardan daha önemlidir Türkiye bakımından. Bütün bunlardan dolayıdır ki, önümüzdeki seçimde TİP'e verilen her oy, partili partisiz olarak yapılacak her yardım, millî bağımsızlık ve sosyalizme yönelecek Türkiye uğruna bir katkıdır.

Fidel Che'yi anlatıyor

Ernesto Che Guevara'nın Küba Devrim Savaşı ile ilgili anıları geçen sayımızda sona ermiştir. Che, savaş anılarının sonunda şöyle diyordu: **«Şu anda bizler, bir ulusun tarihinde yer alan basit birer figürandan çok daha önemli bir durumda bulunmakta ve hâlâ bir rehin durumunda olan Amerika kıtasının tek umudunu teşkil etmekteyiz. Zalim sömürücü çevrelerin olduğu gibi, hâlâ umutlarını yitirmemiş olan tüm Latin Amerikalıların gözleri bizlere çevrilmiş bulunuyor. Amerika'daki milli kurtuluş hareketlerinin geleceği, büyük ölçüde bizlerin ilerideki tutumumuza ve bölgenin problemlerini çözmedeki yeteneklerimize bağlı bulunmaktadır.»**

Başta **Fidel Castro** olmak üzere, **Che Guevara** ve arkadaşları, devrim savaşından sonraki tutumlarıyla da bölgenin problemlerinin çözümünde büyük yetenek sahibi olduklarını ispatlamışlardır.

Ancak, **Che**'nin savaş sonrası eylemlerini gözden geçirmeden önce, onun devrim savaşına nasıl katıldığını ve ne büyük yararlıklar gösterdiğini son defa bizzat ihtilâlin lideri **Fidel Castro**'nun ağzından dinleyelim:

«Che ile ilk defa 1955 yılının Temmuz ya da Ağustos ayında karşılaştım. Ve, kendi yazılarında da belirttiği gibi, tanıştığımız gece Che de, hazırlanmakta olduğumuz «Granma» seferinin üyelerinden biri oldu. Raul ile birlikte sefer listesinin başındaki ilk iki isimden birisi Che'ye atti...

İlk günlerde birliğimizin doktoruydu Che... Aramızdaki dostluk bağları, sıcak sevgi hisleri her geçen gün büyük bir hızla artıyordu. Che, emperyalizmi içtenlikle lânetliyor ve sömürücülükten tarifsiz bir şekilde nefret ediyordu. Bunun nedeni, sadece siyasi fikirlerinin gelişip olgunlaşmış olması değildi. Hayır... Zira, Che kısa bir süre önce sömürücülerin paralı askerlerinin Guatemala'daki devrimi nasıl boğazladıklarına gözleriyle tanık olmuştu...

1956 yılı Kasım ayının sonlarında bir gün bizlerle birlikte Küba seferine çıktı. Gayet iyi hatırlıyorum, bu, onun için son derece güç bir yolculuk olmuştu. Yolculuk hazırlıklarıyla uğraşırken, kendisine gerekli ilâçlardan hiçbirini temin edememiş, yolculuk sırasında defalarca dindirilmesi imkânsız astım krizlerine yakalanmış, ama bir kere olsun ağzını açıp şikâyette bulunmamıştı.

Küba'ya vardık... İlk ilerlememizi yaptık, ilk gerilemenin acısını çektik... Hepimizin bildiği gibi, bu sefere katılanlardan bir grup, bir kaç hafta sonra tekrar bir araya gelmeyi başardılar. Che, birliğimizin doktorluğuna devam ediyordu...

İlk savaşımız zaferle sonuçlandı. Bu sırada Che hem doktor, hem de askerdi... İkinci zaferimizi kazandığımız zaman ise, Che sadece bir asker değil, son derece mükemmel ve üstün bir askerdi...

Bu yüzden, Sierra Masstra'da örgütlediğimiz ikinci birliğin komutanlığına tayin edildi ve binbaşı rütbesini kazandı. Bu, ona karşı hayranlığın artmasına sebep oldu. Örnek ve mükemmel bir savaşçı olarak, ünü, her geçen gün biraz daha yayılıyordu. Böylece, savaş süresince, en güç, en tehlikeli ve en önemli görevlerin başında yer aldı.

Başkalarıyla kıyaslanamayacak bir askerdi Che.. Olağanüstü yiğit, olağanüstü saldırgan bir insandı...

Gerilla savaşının doruğuna çıkmış bir insan olduğunu defalarca ispatladı. Bir defasında, binlerce düşman askeri tarafından takip edilen birliğini tamamen açık ve hiç tanımadığı bir araziden, Camilo Cienfuegos ile birlikte geçirerek inanılmaz bir askeri başarı kazanmıştı. Başka bir defa da, toplar, tanklar ve binlerce piyade eri tarafından savunulan Santa Clara şehrine yıldırım harekâtıyla saldırmış ve sadece 300 kişiyle şehri ele geçirmişti...»

CHE, ŞEKERKAMIŞI TARLASINDA ÇALIŞIYOR
— Mükemmel bir asker, fedakâr bir işçi... —

CHE, BİR YOL İNŞAATINDA
— Belinde tabanca, elinde kürek —

Bu savaştan sonra **Binbaşı Guevara**, Havana'nın **La Cabana** kalesi komutanlığına getirilmiştir. İhtilâl Hükümeti, olağanüstü yararlıklarından dolayı Arjantin'li **Che**'yi Küba vatandaşlığına kabul etmiştir. Böylece, **Che**, Küba'lı olmuştur.

Che, Küba'ya çıkartma hazırlıkları yapıldığı sırada, **Hilda Gadea** adında Peru'lu bir ihtilâlci kadınla evlenmiş ve ondan bir kızı olmuştu. Ancak anlaşamadıklarından, **Che**, devrimden sonra **Hilda Gadea**'dan boşanmış ve 2 Haziran 1959'da savaş arkadaşı **Aleida March** ile ikinci evliliğini yapmıştır. **Che**'nin bu evlilikten de üç çocuğu daha olmuştur.

İhtilâl Hükümeti dış ilişkiler kurmağa başlayınca temasların büyük kısmını **Che** yürütmüş ve 13 Haziran 1959'da **Asya ve Afrika** ülkelerinde büyük bir gezi yapmıştır. Birleşik Arap Cumhuriyeti, Japonya, Endonezya, Seylân, Pakistan, Sudan, Fas ve Yugoslavya'yı dolaştıktan sonra 8 Eylül'de Küba'ya dönmüştür.

Che, 7 Ekim 1959'da **INRA** (Tarım Reformu Ulusal Enstitüsü)nün başkanlığına tayin edilmiş, 26 Kasım'da ise Küba Merkez Bankası Müdürlüğü'ne getirilerek devrim yönetiminin malî işlerini üzerine almıştır.

Asıl mesleği hekimlik olan **Che**'nin Merkez Bankası Müdürlüğü'nü kabul etmesi hayretle karşılanmıştır. **Che**'nin bu görevi nasıl kabul ettiği üzerine şu anekdot çok meşhurdur:

İhtilâl liderleri arasındaki bir toplantıda **Fidel Castro**, Merkez Bankası Müdürlüğü için bir uzmana ihtiyaç olduğunu belirterek **«Aramızda bir ekonomist var mı?»** diye sormuştur. Bunun üzerine **Che**, elini kaldırarak göreve istekli olduğunu bildirmiş ve müdürlük kendisine verilmiştir. Toplantıdan sonra bir arkadaşı yanına yaklaşarak **Che**'ye **«Senin ekonomist olduğunu bilmiyordum»** demiş, o da büyük bir hayretle arkadaşına dönerek, **«Ekonomist mi? Yok canım, ben Fidel'in ekonomist değil, komünist var mı, diye sorduğunu sanmıştım...»** esprisini yapmıştır.

21 Ekim 1960'da **Che**, ilk defa sosyalist ülkelerde bir geziye çıkmış, Küba Ticaret Heyeti'nin başkanı olarak Çekoslovakya, Macaristan, Sovyetler Birliği, Çin Halk Cumhuriyeti ve Kuzey Kore'yi ziyaret etmiştir.

23 Şubat 1961'de İhtilâl Hükûmeti bir Sanayi Bakanlığı kurmuş ve başına da **Che Guevara**'yı getirmişti. Sanayi Bakanı olur olmaz, **Che**, Küba'yı sadece şekerkamışı tarımına bağlı bir ülke olmaktan kurtarıp hızla sanayileştirecek bir plân hazırlamıştır.

Che'nin sosyalist ekonomiyi kurmak yolundaki olağanüstü çalışmasını, **Fidel Castro** şöyle anlatmaktadır:

«Askerlik ve gerillacılıktan başka özellikleri de vardı onun... Sadece zekâ ve başarı hırsı değil, sadece kavga tecrübesi ve ustalığı değil, aynızamanda bir fikir adamının özelliklerine de sahipti...

Gelecek kuşaklara o, sadece tecrübelerini, askeri bilgilerini değil, aynızamanda zekâsının ve bilgisinin meyvelerini de bıraktı. Büyük bir dil ustalığıyla yazıyordu yazılarını. Savaş konusunda yazdıkları mukayese kabul etmeyecek kadar güzeldir. Düşüncelerinin derinliği tarife sığmaz. Yazdığı her satırda olağanüstü bir ciddiyet vardır. Onun yazılarının, ileride ihtilâl düşüncesi üzerine klâsik bir anlam kazanacağından asla şüphe etmiyoruz.

Yorulmaz bir işçiydi... Memleketimize hizmet ettiği yıllar boyu bir gün olsun dinlenmedi... Az değildi omuzuna

Che'nin Küba halkına emanet ettiği çocukları: Alyoşa, Camile ve Celia

Guevara'nın hayatı ve hatıraları

-9-

Derleyen : Mekin GÖNENÇ

CHE BİR DOKUMA TEZGÂHI BAŞINDA
— Küba'yı sanayileştirmek başlıca amacıydı —

yüklenen görevler, Merkez Bankası'nın Müdürü, Sanayi Bakanı, askeri birlikler komutanı, siyasi ve ekonomik heyetlerin başkanı idi...

O geniş ve pırıl pırıl zekasıyla, üzerine aldığı her görevin altından kolaylıkla kalkıyordu. Kendisine verilen her görevi hakkıyla yerine getiriyordu. Bir gün değil, bir saat bile dinlenemiyordu...

Çalıştığı odanın pencerelerine baktığımız zaman ışığının bütün gece yandığını görürdük. İncelemeler yapar, devamlı surette okur ve çalışırdı. Her meselenin hırslı öğrencisiydi. Öğrenmeye karşı doymak bilmez bir açlığı vardı. Uykusundan çaldığı saatleri öğrenmeye adıyordu.

Bugün yüzbinlerce Küba'lının sürdürdüğü birçok işlerin ilham kaynağı ve öncüsü idi Che.

Bir devrimci olarak, gerçek bir sosyalist olarak son derece değer veriyordu ahlâka... Ahlâki değerlere büyük önem veriyor, vicdan sahibi insanlara son derece inanıyordu. Sosyalist bir toplumun kurulabilmesi, gelişebilmesi için ahlâkın temel olduğuna inanan bir insandı.

Düşündü, çalıştı, birçok şeyler yazdı. Asla şüphe etmiyoruz ki, onun gibi bir fikir adamının, bir kavga adamının, lekesiz bir ahlâk adamının, olağanüstü duyguların adamının değeri, dünya yüzünde kaybolmadan devam edecektir...»

Sosyalist toplumun kurulması yolunda olağanüstü çabalarına devam ederken emperyalist Amerika'nın devrimci Küba Hükümeti'ni yıkmak üzere 1961 Nisan'ında ünlü **Domuzlar Körfezi** çıkarmasını sahneye koyması, **Che'**yi, yeniden silaha sarılmak zorunda bırakmıştır. Che, karşı devrimcilerle savaşmak üzere ordudaki görevine dönmüştür.

Saldırının başarıyla bertaraf edilmesinden sonra **Che Guevara**, Küba Heyeti Başkanı olarak **Punta del Este**'de yapılan **Alliance for Progress** toplantısına katılmış ve burada Yankee emperyalizminin plânlarını, yeni emperyalizmin içyüzünü açığa vurmuştur. Böylece, Che'nin daha sonra Küba televizyonunda da belirttiği gibi, **«Bir Latin Amerika konferansında ilk defa Yankee emperyalizmine karşı bir ses duyulmuştur.»**

27 Ağustos 1962'de Che, yeniden Sovyetler Birliği'ni ziyaret etmiş, aynı yılın ekim ayında Küba'daki Sovyet füzelerini bahane ederek Birleşik Amerika'nın çıkarttığı buhran sırasında **Pinar del Rio Eyaleti Askeri** komutanlığı'nı üzerine almıştır.

Che, 13 Temmuz 1963'te Cezayir'e giderek orada bir ekonomik planlama seminerine katılmıştır. Che, burada, az gelişmiş ülkeler halklarına şu çağrıda bulunmuştur:

«Emperyalizme karşı ölüm kalım savaşında sınır diye bir şey yok. Dünyanın öteki bölgelerinde olup bitenlere kayıtsız kalamayız. Çünkü, bir ülkenin emperyalizme karşı kazandığı zafer, hepimizin kazandığı bir zaferdir. Aynı şekilde bir milletin uğradığı yenilgi, hepimizin uğradığı bir yenilgidir. İster Amerika'lı, ister başkası olsun, emperyalist düşman az gelişmiş halklara, sosyalist ülkelere saldırdığı zaman, az gelişmiş ülkelerle sosyalist ülkelerin aralarında bir dayanışma, bir ittifak kurulması şarttır. Arada başka hiçbir ortak nokta bulunmasa da, ortak düşman karşısında bulunuşumuz, birleşmemiz için yeterli bir nedendir.»

17 Mart 1964'te **Che**, Küba heyetinin başında Cenevre'ye giderek Dünya Ticaret ve Kalkınma Konferansı'na katılmış, bu konferansta Küba'ya karşı emperyalistlerin yürüttükleri ekonomik istilâ politikasını ortaya koymuştur.

14 Nisan 1964'te resmi bir görevle Cezayir'i tekrar ziyaret eden **Che**, aynı yılın 15 Ağustos'unda sosyalizme yaptığı olağanüstü hizmetlerden dolayı **Felix Arnet Silveira** tarafından bir nişanla taltif edilmiştir.

Aynı yılın kasım ayında Sovyetler Birliği'ni üçüncü defa ziyaret eden **Che**, daha sonra Cezayir, Mali, Kongo, Gine, Gana, Dahomey, Tanzania ve Birleşik Arap Cumhuriyeti'ni dolaşarak 14 Mart 1965'te Küba'ya dönmüştür.

...Ve Che, 3 Ekim 1965'te ani bir kararla **Küba** vatandaşlığından ve bütün resmi görevlerinden istifa ederek, devrimci savaşı başka ülkelerde sürdürmek üzere ortadan kaybolmuştur.

Che, Küba'dan ayrılırken **Fidel Castro**'ya tarihi bir belge niteliği taşıyan şu istifa mektubunu göndermiştir:

«Fidel,

Şu anda neler gelmiyor ki aklıma.. Seninle Maria Antonia'larda ilk karşılaşmamız, yanınsıra gelmemi önerişin, sefer hazırlıklarının o gergin havası... Bütün hepsi gözümün önünde...

Hani bir gün, aramızdan ölen olursa, kara haberini kime ulaştıracağımızı konuşalım dedikti de, başımıza sahiden böyle bir şeyin gelebileceği o zaman dangetmişti kafamıza, sonradan baktık ki, böyleymiş bu iş; devrime giriştin mi (sahici bir devrimse tabii) ucunda bunun ya galip gelmek, ya ölmek varmış. Ve zafer yolu boyunca çok ölenimiz oldu.

Artık eski dokunaklığı kalmadı bütün bunların, çünkü daha olgunlaştık, çünkü ölüme alıştık. Sanırım, beni Küba'nın kendi sınırları içindeki Devrimine bağlayan ödevden payıma düşeni yerine getirdim. Şimdi, senden, yoldaşlardan ve artık benim de halkım olan halkından izin istiyorum.

Parti yönetimindeki görevlerimden, bakanlıktan, binbaşılıktan ve Küba yurttaşlığından resmen vazgeçiyorum. Böylece Küba'yla hukuki bir ilişkim kalmıyor; rütbelerin, mevkilerin ötesindeki o bambaşka bağları saymıyorum tabii...

Geçmişim gözümün önünden geçiyor, bakıyorum da, devrimin zaferini pekiştirmek için yeterince namuslu ve candan çalışmışım. Ağırca bir tek hatam oldu, o da, Sierra Maestra'daki ilk günlerimizde sana daha çok güvenemeyişim, kılavuz ve devrimci olarak yeteneklerini daha çabuk kavrayamayışım. Şaşırtıcı günler geçirdim senin yamacında, Karaipler buhranının ışıklı ve korkulu günlerinde halkımızın adamı olmanın gururunu tattım.

Senin o günlerdeki göz kamaştırıcı başarıların her devlet adamının harcı değildir; ben de hiç çekinmeden senin yanında yer aldığım için, senin görüşlerini paylaştığım için, ve tehlikelerle ilkeleri görüp kavrama ve değerlendirmedeki tutumunu benimsediğim için övünç duyuyorum.

Dünyanın başka köşeleri var, benim mütevazi yardımlarıma muhtaç. Küba'nın başında bulunman dolayısıyla yüklendiğin sorumluluklar yüzünden dileyip de yapamadığın şeyi ben yapabilirim. Yani ayrılmamız zamanı geldi.

Bilesin ki, bu adımı atarken, hem hoşnudum, hem üzgün; Burada, Küba'da bir kurucu olarak beslediğim umutların en hasını, sevdiğim varlıkların en kıymetlisini ve beni özoğlu gibi bağrına basan bir halkı geride bırakıyorum, canımdan bir parça koparmışcasına. Gönlümde senin bana aşıladığın inancı, halkımızın devrimci şevkini ve ödevlerin en kutlusunu, yani dört iklim dört köşede emperyalizme karşı döğüşme ödevini yerine getirmiş olmanın mutluluğunu taze savaş alanlarına götüreceğim. İçime su serpen, ayrılığın acısını hafifleten işte bu.

Yeniden söyliyeyim, bundan böyle Küba'nın benimle ilgili bir sorumluluğu kalmıyor, önümüze örnek olmanın sorumluluğundan gayrı. Benim için ergeç ölüm saati başka gökler altında çalacaksa, bil ki, bu halkı ve ille seni düşünüyorumdur son nefesimi verirken. Bana öğrettiğin şeyler ve verdiğin örnek için şükran borçluyum sana, ve hangi işe kalkmışsam, hepsinde, en hurda sonucuna dek, Fidel'e sadık kalacağım. Nerede olursam olayım, bir Küba'lı devrimci olmanın sorumluluğunu duyacak, ona göre hareket edeceğim. Çocuklarımla karıma bir çöp bile bırakmıyorum, buna pişman değilim, memnunum hatta. Onlar için bir şey istemiyorum, çünkü devlet yaşamaları ve adam olmaları için gerekli olanı nasıl olsa onlara verecektir. Sana ve halkımıza daha bir alay diyeceğim vardı, ama yeter gibi geliyor bana bu kadarı; sözcüklere sığmayacak ki meramım, hem de fazla kâğıt karalamağa değmez.

Zafere dek, herdaim: Ya Vatan, Ya Ölüm.

Seni devrimciliğimin olanca ateşiyle kucaklarım...»

GELECEK HAFTA :

Che'nin ölümü ve son satırları

SOSYALİZM

İzmir'den Adana'ya, Ankara'dan İstanbul'a, Söke'den Nizip'e, Ceyhan'dan Havran'a, Selçuk'tan Siverek'e, sosyalist akım mahallesiyle, kasabasıyla, köyüyle bütün Türkiye'yi alev alev sarıyor, her uyanan, kendi sınıfının insanlarını uyandırmak için büyük bir inanç ve şevkle mücadele saflarına katılıyordu. TİP'in seçim kampanyası bu gerçeği açık seçik ortaya koymuştu. Ve Çetin Altan, her gittiği yerde emekçi kitlelerine sesleniyordu: **«Kasketlerinizi kimsenin önünde çıkarmayacak başlarınızı kimsenin önünde eğmeyecek, göğüslerinizi kalkan gibi daima dik tutacak ve sınıfınızın haklarını koruyacaksınız. Uyurken sosyalist, konuşurken sosyalist, yaşarken sosyalist olmak zorundasınız.»**

● Yedi yıldan beri Türk sosyalist hareketinin başında, binbir komploya, iftiraya, baskıya rağmen hiç yılmadan toplumcu mücadeleyi yürüten TİP Genel Başkanı Aybar'ı, her gittiği yurt köşesinde işçisi, köylüsü, zanaatkârıyla büyük emekçi kitleleri bağrına basıyor ve onun büyük çağrısına hep bir ağızdan katılıyorlardı: **«Emekçi sınıfların iktidarı için İLERİ... Köylüye toprak, herkese iş için İLERİ... Tam bağımsız, demokratik sosyalist Türkiye için İLERİ...»**

Artık bir perde yırtılmıştı Türkiye'de... Yalanların ve soygunun perdesi... Halk kitleleri gözlerini açıyorlar, ayrı bir sınıf olduklarını anlıyorlar ve örgütleniyorlardı. Devlet yönetimine ağırlıklarını koymaya ve haklarını almaya hazırlanıyorlardı. Bunun ilk müjdeleri, seçim kampanyası sırasında kahve kahve, sokak sokak, meydan meydan toplanan emekçi kitlelerinde görülüyordu. Ve egemen sınıflar görüyorlardı ki, sosyalistlere sövmek, hergün sabahtan akşama dek komplolar düzenlemek bu güçlü akımı durduramıyordu. Emekçilerin dev hareketi, güçlükler ve baskılar karşısında daha bilenerek, daha güçlenerek dibe tarihsel gelişimin doğrultusunda mutlu yarınlara doğru bir çığ gibi ilerliyordu. Aybar'ın dediği gibi, Anadolu insanı artık nasırlı ellerine dayanarak bir kere doğrulmaya, haklarına sahip çıkmaya başlamıştı. Ağaların, sermayedarların, beylerin telaşları bundandı...

YETER BE

«Yeter be hey arkadaşlar yeter be
Yeter bunca çektiğimiz yeter be
Zalimlerin kahpe zulmü önünde
Boynumuzu büktüğümüz yeter be

İçimiz dert dolu gizle ha gizle
Yiğitlikten söz ederiz ne yüzle
Patronların fırlattığı bir sözle
İşten güçten çıktığımız yeter be

Düzelttik diyorlar haniya neyi
Kim ne yaptı bizden yana tek şeyi
Her olur olmıyan haramzadeyi
Tepemize diktiğimiz yeter be.

Başlarına yıkılası kürede
Hak adalet kanunumuz nerede
Zonguldak'ta, Beyazıt'ta Kore'de
Toprağa can döktüğümüz yeter be

Hükümet gemiyi yatırmış sağa
İşçi meclisini doldurmuş ağa
Gâvurun konduğu bizim toprağa
Uzaklardan baktığımız yeter be»

Aşık İHSANİ

İÇİN İLERİ...

Sınıf tezatlarının bütün çıplaklığıyla göründüğü İstanbul'da emekçi kitleleri nasıl büyük bir bilinçlenme içinde olduklarını, çeşitli toplantılarda gösteriyorlardı. Kadıköy'de yapılan mitingte parti sözcüleri, sömürü düzenini olaylarla, delillerle açıklarken TİP'in İstanbul Milletvekili Adayı halk ozanı Âşık İhsani de sazıyla sözüyle emperyalistlere ve egemen sınıflara meydan okuyarak haykırıyordu: **«Korkuyorlar, korkacaklar, korksunlar... Geliyor, geleceğiz yakındır!...»**

Türkiye İşçi Partisi, Ankara'da olduğu gibi, İstanbul'da da Belediye Başkanlığı'na bir emekçi'yi, sendikacı Şinasi Kaya'yı aday göstermişti. Şinasi Kaya, egemen sınıflar temsilcilerinin ağır bastığı aday listelerinin başına göstermelik olarak yerleştirilmiş bir sendikacı değil, bütünüyle emekçilerin meydana getirdiği bir listenin başında gerçekten emekçi kitlelerinin temsilcisi olarak yer almış bir mücadele adamıydı. **«Adaylarımızın şahsında belediyeyi İstanbul'lu emekçiler yönetecektir. Sosyalist bir yönetim, bütün İstanbul'luların, özellikle fukara halkımızın günlük yaşantılarında her an hissedebilecekleri bir yönetim olacaktır»** diyor ve haykırıyordu:

«EZİLDİĞİN YETER ARTIK, DAVRAN GAYRI.. GÜN, 2 HAZİRAN VE SEÇİM GÜNÜDÜR...»

Büyük kentlerdeki toplantılar, Anadolu'daki büyük uyanışın sadece belli merkezlerdeki görüntüsüydü. Asıl büyük uyanış büyük kitle hareketi köylerdeydi... Anadolu için için kaynıyor, ağaya, tefeciye, jandarmaya kul köle edilmek istenen köylü artık kurtuluşunun nerede olduğunu biliyordu. Bu büyük uyanış hareketinin toplu heyecanını yaşamak için köylerden kopup şehre inen ihtiyar köylüler de yer yer TİP mitinglerine katılıyordu...

Fukara milletin parasıyla kurulan devlet kurumlarının kimlerin hizmetinde olduğunu, Sümerbank ayakkabılarını sadece burjuva partilerinin liderlerine hediye etmek suretiyle Sanayi Bakanı Turgut açıkça ortaya koymuştu. Varsın, burjuvalar milletin parasını, malını kendi aralarında üleşsin, Türk emekçisi kendi partisinin liderine daha değerli bir hediye sunuyordu: Anadolu köylüsünün çarığı... Çarıklılar, **«el mi yaman, bey mi yaman»**, haramzadelere çok yakında bunu ispat edeceklerdi...

Polisin öğrencilere sert tepki göstermesi yüzünden Paris bir yangın yerine döndü.

PARiS OLAYLARINDA FAŞiSTLERiN PERDE ARKASINDAKi TERTiPLERi

Halûk TANSUĞ

FRANSA'daki son olayların nedenleri nelerdir?.

Bu sorunun acele ve özet bir cevabını vermek istersek, şöyle diyebiliriz:

«Birleşik Amerika'dan fiili destek gören Fransız faşistleri, kargaşalıklar yaratıp iktidarı ele geçirmek istiyorlardı. Bu amaçla, faşist unsurların ağır bastığı Fransız polisi örgütü içinde faaliyete geçtiler. Başlangıçta pek yumuşak nitelikte olan Fransız öğrenci gösterilerini bahane ettiler. Polisi öğrencilere karşı, ilk bakışta mantık dışı gelecek derecede sert davrandırdılar. Başka deyişle, öğrenci gösterilerini polis yoluyla çığırından çıkarttılar.

Faşistler, genellikle solcu sayılan öğrencilerin kaçınılmaz tepkilerini ileri sürüp, siyasal buhran yaratmak istiyorlardı. Bu buhranı öne sürerek Cezayir Savaşı sıralarında denedikleri gibi, sağcı bir darbe hazırlıyorlardı.

Faşistlerin bu plânını anlayan sol kuruluşlar, işçi kütlelerini ileri sürerek faşist darbeyi önlemeye çalıştılar.

Kısacası, Fransa birdenbire yepyeni bir siyasal ortama sürükleniverdi.»

Konunun daha ayrıntılarına inilirse, şu unsurlar dikkate değer:

● Kapitalist sistemin (Batı dünyasının) temellerinden sarsılma devresine girişi, tabiî tepkilerini Fransa'da da zorunlu olarak göstermiştir. Ekonomik buhranın öncesinde entellektüel bir huzursuzluk genç kuşakları sarmıştır. Dolayısıyla, huzursuzluklarının çözüm yolunu kapitalist sistemde görmeyen gençler, bütün batı dünyasında olduğu gibi, tepkilerini gösteriler yaparak belirtmeye kalkmışlardır. (Bak: ANT, 23 Nisan 1968, sayfa 12 ve 13).

● De Gaulle yönetiminin Amerikan politikasına bağımlı olmayan bir yönde gelişme eğilimi Washington yöneticilerini tedirgin etmiştir.

Fransız faşistlerinin De Gaulle'e karşı giriştiği suikastlerden Fransa'nın Millet Meclisi'nde ve basınında açıkça söz edilmektedir. Fransa aleyhine Hollanda'lı ve İsviçre'li bankerler kanalıyla (Kennedy zamanında) hazırlanan Anglo-Sakson komploları bütün dünyada bilinmektedir.

Özellikle De Gaulle'ün dolar buhranını hızlandırmaya ve altın esasını ihya etmeye kalkışması, Washington yöneticilerini büsbütün telâşlandırmıştır. Son Vietnam Konferansı'na Fransa'nın ev sahipliği yapışı ise, Anglo-Saksonlar açısından «bardağı taşıran damla» dır. (Bak: ANT, 14 Mayıs 1968, sayfa 13).

● De Gaulle yönetimindeki Fransa'nın Doğu Bloku ülkeleriyle siyasal ilişkiler kurması ve ticaretini geliştirme plânları, Anglo-Saksonlar açısından «önlenmesi gereken» tehlikelerdendir.

● Fransa'nın Orta Doğu petrollerinde Anglo - Amerikan tröstlerine bağımlı olmayan anlaşmalara girişmesi, Washington çıkar çevrelerini can damarından vuran bir başka adımdır. Bu yüzden Amerika'nın kapitalist çevreleri (Kennedy'yi bile öldürten milyonerler grubu), De Gaulle'e karşı —Johnson'a başvurarak— baskılara girişmişlerdir. (Bak: ANT, 2 Ocak 1968, sayfa 13).

● Gerek Fransız faşistleri, gerekse Washington çevreleri şimdiden, yaşı bir hayli ilerleyen De Gaulle'den sonrası için çözüm yolları arama durumundadırlar.

● Dünyanın (özellikle Batı dünyasının) ekonomik, politik, sosyal, moral alanlarda bir dönemeç noktasına geldiği 1968 yılı, Batı Bloku «süper lideri» geçinen Amerika için «karar yılı» dır. Böylesine hayatî bir dönemde, De Gaulle gibi Amerika'nın dümensuyu dışına çıkma meraklısı Batı liderlerinin hareketsizliğe sürüklenmeleri gerekmektedir. Yoksa Washington'un baş gösterebilecek buhranlar karşısında tedbir alma kudreti zayıflayacaktır.

İşte Fransa'daki son olayların biraz daha ayrıntıları ile, nedenleri.

Zaten Fransız gazete ve dergilerini (hem de en ciddilerini) alır, son olayların ayrıntılarını izlersek hayretle şu gerçeğe ulaşırız: Basit bir öğrenci gösterisi, Paris polisinin akıl almaz sertliği ile (âdeta bile bile, kasden) çığırından çıkarılmıştır.

Aslında olağan sayılabilecek nitelikteki bir öğrenci yürüyüşü, polis «vahşeti» yle ayaklanma karakterine büründürülmüştür.

Fransız gazeteleri, polisin hiçbir nedene dayanmadan giriştiği «vahşiyane» sertlikleri anlata anlata bitiremiyorlar. Söz konusu «vahşet»e az çok bütün Paris halkının şahit olduğunu belirtiyorlar.

DÜNYA GENÇLİĞİ DİRENİYOR

Paris'te başlayan öğrenci hareketleri diğer Avrupa ülkelerine yayılmaya başlamıştır. Son haftanın Fransa dışındaki gösteri bilânçosunu şöyle özetleyebiliriz:

• İSPANYA «Franco hayır, Hürriyet evet».

Madrit İktisadî ve Siyasî Bilimler Fakültesinin altı bin öğrencisi, düzenledikleri resitalde, hep bir ağızdan «Kahrolsun Franco», «Yaşasın Hürriyet», «Yaşasın Che», «İşçiler ve Öğrenciler» gibi sloganları tekrarlıyorlardı. Ve Franco rejimi, bu öğrencilerin Üniversiteyi Madrit'e bağlanan «Princesa» sokağında ilerlemelerini önlemeye yetmiyordu.

... Franco'nun silâhlı ve atlı polisleri öğrencilere hücum ettiler. Öğrenciler ise Fakülte binasına sığındılar ve saldırıyı püskürtmek için barikatlar kurmağa, polise «Molotof kokteylleri» fırlatmağa başladılar... Polisi oyalarken tekrar «Princesa» sokağına sızmayı ve burada ilerlemeyi başarıyorlar. Ve polis yeniden hücum ediyor...

Gösteriler şimdilik, 100 kişinin tevkifinden sonra durmuş gibidir. Fakat La Puerta del Sol'de ve Madrit'in geniş caddelerinde dolaşanlar, her 6-10 kişiye bir silâhlı polis düşmesine aldırmadan, birbirleriyle karşılaştıkça «Franco hayır, Hürriyet evet» demektedirler.

Görünüşteki sessizlik, İspanya'daki öğrenci gösterilerinin nasıl bir nitelikle, yeniden patlak vereceğini şimdiden kestirmemize yeterli değil!

• İSVEÇ «Köklü reformlar».

Stokholm Üniversitesi öğrencileri, beyinlerinin «Batı doktrinleri ile yıkandığını» ileri sürmektedirler. Yer yer başlayan gösterilerde topluma birer kukla olarak yetiştirildiklerini ileri süren ve reform isteyen öğrenciler isteklerini şöyle özetleyip yöneticilere duyurmuşlardır.

Üniversite bünyesi içinde öğrenci iktidarının daha fazla güç kazanması.

Sınav Yönetmeliğinin değiştirilmesi.

Öğrencilerin, profesörlerin tayininde söz sahibi olmaları,

Eğitim gereçlerinin seçiminde öğrencilere de tercih hakkı tanınması.

Öğrencilere öğrenim ücreti ödenmesi.

Gösteriler, Üniversite yetkililerinin öğrencilerle toplantı düzenlenmesine ve öğrencilere yeni haklar sağlanmasına yanaşmalarını sağlamıştır.

• İNGİLTERE «Dayanışma yürüyüşü».

Manchester Üniversitesi öğrencilerinin «Fransadaki kardeşlerini ve Fransız işçilerini desteklediklerini» bildirmek amacıyla düzenledikleri yürüyüş, gençleri Manchester polisi ile karşı karşıya getirmiştir.

Manchester'deki Fransız Ticaret Ataşesine bir mektup verdikten sonra yürüyüşe geçen öğrenciler, polisin saldırısına uğramışlardır. 10 kişi tevkif edilmiş, diğerleri de zor kullanılarak dağıtılmıştır.

• ALMANYA «Hak verilmez, alınır!»

Berlin Üniversitesi Doğu Asya Enstitüsü'nün yüzlerce öğrencisi, dünya gençliğinin genel eğilimine uyarak Enstitü binasını işgal etmiş ve kızıl bayrak çekmişlerdir.

Öğrenciler, iki yıldan beri Enstitü Müdürü Prof. Hans Eckardt'ın görevinden alınması için bütün yasal yolları denediklerini ve bir sonuç alamadıklarını ileri sürmektedirler. Prof. Eckardt, «ehliyetsizlik, ihmal, devamlı sarhoşluk, Yahudi aleyhtarlığı ve gerek öğrencilere, gerek diğer profesörlere küfür etmek» le suçlanmaktadır.

Faşizmle sosyalizm arasında bir adam: De Gaulle

Oysa Fransa içindeki ve dışındaki herkesin bildiği bir gerçek daha var: Fransız polis örgütünde Cezayir Savaşı'ndan kalma koyu faşist unsurlar pek boldur. Aynı faşist unsurların Amerikan CIA örgütü ile bağlantıları öteden beri süregelmiştir. Böylece, ilk bakışta dikkati çekmeyen bir gelişim ortaya çıkıyor.

Fransız faşistleri ve onları perde arkasından destekleyen Amerikan ajanları, Paris polisine gereksiz sertlik yaptırarak, Fransa'yı faşist darbe ortamına sürüklemek istemişlerdir

«CIA» nın plânlarını sezen ve De Gaulle yönetiminin zayıflığını gören Fransız solcuları da, öğrencilerden çok işçiler yoluyla duruma el koymuşlardır. Grevlere girişmişlerdir, fabrikalar işgal etmişlerdir, v.b...

Başlangıçta koyu solcu unsurların öğrenci gösterilerini durdurmaya çalışmaları, yukarıda özetlenen fikri kuvvetlendiren faktörlerdendir. Solcular, faşist tepki ihtimalini önleme niyetiyle öğrenci yürüyüşlerini kontrol altına almak istemişler ve almışlardır. Bu yolda akıl almaz çabalara girişmişlerdir.

Ne var ki, polisin «vahşeti» öğrenci gösterilerini kontrol edilemez bir duruma sürükleyince, bu kere solcu örgüt «yedek» plânını uygulama alanına çıkarmıştır. Faşist darbeyi önleme amacıyla «gövde gösterisi» ne girişmiştir...

Fransa'da bundan sonra ne olacak?

Geleceğin olaylarını, kısa vâdeli olarak tahmin etmek çok zor, uzun vâdeli tahminlere girişmek ise kolay.

Faşistler diledikleri denemelere girişsinler, hattâ Batı Avrupa ülkelerinde iktidarları ellerine geçirsinler... Bir açıdan, bunların önemi yok. Böylesine gelişmeler tarihin seyrini bir derece bile değiştiremez. Yüzyılımız sosyalizm yüzyılıdır, 1968 dünya tarihinin dönemeç yılı sayılmaktadır.

Tarihsel açıdan, Fransız polisindeki faşist unsurların ve Amerikan «CIA» örgütünün çabaları, faydasız denemelerdir.

Fransa'da iç savaş ister çıksın, ister çıkmasın. Fransız faşistleri ister askerî darbe yapsınlar, ister yapmasınlar. De Gaulle yönetimi, iktidarını ister devam ettirsin, ister ettirmesin.

İşgalden sonra Müdürün odası yağma edilmiş ve «işgalcilerin iaşesini sağlamak için» para toplanmaya başlanmıştır.

• AMERİKA

Yine işgal...

Columbia Üniversitesinde ilk defa 30 nisan'da başlayan gösteriler sırasında öğrencilerle polis çatışmış, 150 kişi yaralanmış ve 707 öğrenci tutuklanmıştı. Üniversite'yi yeniden işgal etmeye çalışan öğrenciler polisle yine çatışmışlar, 10'u polis 60 kişi yaralanmıştır. Tutuklananların 50'si kız, 81'i erkektir. Öğrencilerin coplandığı çatışma sırasında Rektör Grayson Kirk polisten yardım istedikten sonra bütün binaların öğrencilerden temizlenmesini de istemiştir.

• RUSYA

«Batı tipi gösteri»

The Times gazetesine göre Rusya'da ilk «Batı tipi» öğrenci gösterisi Bakü'daki bir Politeknik Enstitüsü'nda başlamıştır. Öğrenciler, öğretmenleri ile süregelen anlaşmazlığa son vermek üzere harekete geçmişlerdir. Bu olayla ilgili haber, gençlik örgütleri organı Komsomolskaya Pravda gazetesinde de yayınlanmıştır.

---

ant yayınları

ANT okurlarının, her bakımdan güvenerek okuyabilecekleri seçme eserler yayınlamak üzere kurduğumuz ANT YAYINLARI, sizlere sunacağı ilk kitapların hazırlıklarını sona erdirmek üzeredir. Çok yakında aşağıda açıklamış olduğumuz kitaplardan ilk olarak Ernesto Che Guevara'nın **«SAVAŞ ANILARI»**, Stokley Carmichael'in **«SİYAH İKTİDAR»** ve Emile Burns'ün **«MARKSİZMİN TEMEL KİTABI»** isimli eserleri okurlarımıza sunulacaktır.

Savaş anıları

Efsanevi ihtilalci **ERNESTO CHE GUEVARA**'nın ANT'ta özet olarak okuduğunuz Küba savaşı anılarını bütün ayrıntılarıyla bir araya getiren ve halen Avrupa'da satış rekorları kıran kitap...

Siyah iktidar

Amerikan zencilerinin genç lideri **STOKELY CARMICHAEL**, bu ay yayınlanan bu eserinde zencilerin içinde yaşadıkları ağır koşulları bütün çıplaklığıyla gözler önüne sererek Amerikan toplumunu gerçekçi bir biçimde eleştiriyor ve Amerika'yı baştan başa sarsan **«Siyah İktidar»** hareketinin esaslarını açıklıyor.

Marksizmin temel kitabı

Bugün Türkiye'de en çok tartışılan konulardan biri de Marksizm'dir. Gerçi Marksizm üzerine birçok kitap Türkçeye çevrilerek yayınlanmıştır. Ancak, bu dünya görüşünü herkesin anlayabileceği şekilde basit olarak açıklayan bir temel kitabın yokluğu daima kendisini hissettirmiştir. **Emile Burns**'ün bu eseri, bu ihtiyacı karşılayacaktır.

Yaşantım

Ünlü Sovyet ozanı **YEVTUÇENKO**'nun adı Türkiye'de de yayılmış, şiirleri zaman zaman dilimize çevrilmiştir. Ancak Yevtuçenko'nun kimliği hakkında fazla bir şey bilinmemektedir. İşte bir otobiyografi olan bu ünlü eserinde **YEVTUÇENKO** kendisini, sanat hayatını ve Stalin dönemini anlatmakta, bu arada Sovyet sanat dünyasına da ışık tutmaktadır.

...Ve Yaşar Kemal

Dünyaca tanınmış Türk romancısı **YAŞAR KEMAL**'in bundan böyle bütün eserleri **ANT YAYINLARI** tarafından yayınlanacaktır. **YAŞAR KEMAL**'in ilk olarak yayınlanacak üç eseri, hiç mevcudu kalmamış olan **ORTADİREK** ve **YER DEMİR GÖK BAKIR** ile bu serinin son kitabı olarak yeni yazılmış bulunan **ÖLMEZ OTU**'dur.

ANT YAYINLARI hakkında etraflı bilgi almak yada sipariş vermek isteyen okurlarımız ve bayilerimiz **«Cağaloğlu - Başmusahip Sokak, Emek Han, 16/29 - İSTANBUL»** adresindeki yayınevine bizzat başvuracakları gibi, **«ANT YAYINLARI - P.K. 701 - Sirkeci - İSTANBUL»** adresine isteklerini mektupla da bildirebilirler...

Atatürk'ün kurduğu fakültede faşist terör!

R. Ertan ÇELİKKOL
(DTCF Sosyalist Fikir Kulübü Başkanı)

Gerçekler uzun süre saklanamazdı. Herşey bir gün ergeç ortaya çıkacaktı. Koskocaman bir fakülteye yuvalanan ve yıllardır bilimi, özgür düşünceyi baskı altında tutan bir zihniyetin açığa çıkarılması zamanı gelmiştir artık. İleri düşünceli insanlar bir zamanlar bu fakülteden atılmışlardı. Hakim sınıflar D. T. C. F.' ni bir kokteyl fakültesi haline getirmişlerdi. Şimdi konuşması sırası özgür düşüncede...

KÜRSÜ AĞALIĞI

Önce Toplumcu öğretim üyeleri temizlendi. Bundan sonra yapılacak şey, kürsüleri yağma etmekti. Ve öyle yapıldı.

Bugün D. T. C. F.'nde öyle kürsüler vardır ki, tek bir profesör ile yönetilir. Bazı profesörler iki kürsünün birden şefidirler. Bazı kürsülerin doçentı yoktur, asistanı yoktur. Bir profesör, gece ve gündüz öğretimi olarak yedi sınıfa birden gider. Ayrıca bu sınıfların seminerleri de onun üstündedir. Bir çok profesör gece derslerine gittiklerinden saat başına yüz lira ödenek alırlar maaşlarından ayrı olarak. Yine öyle kürsüler vardır ki, buralarda profesör yoktur, doçent yoktur, yalnız iki asistan vardır. Böyle bir kürsünün direktörlüğüne zorunlu olarak dışardan bir Fransız Profesör getirilmiştir. Ve bu Profesör fakülteden uzaklaşmak zorunda kalan Muzaffer Başoğlu'nun teorilerini okutmaktadır. Derslerin yarısı boşubosuna «çeviri» ile geçmektedir. Öyle kürsüler vardır ki buralarda asistanlar ders verir bir yıl boyu. Seminerler yapılır birçok kürsüde ve bu seminerlerde öğrenci konuşturulmaz, konuşursa susturulur.

KONFERANSLAR KONUSUNDA TEKELCİ TUTUM

Konferans salonu hiç bir toplumcu düşünceye açık tutulmaz. Ama konferans salonu yine de her hafta bazı kişilere açıktır. Örneğin :

«İslâmda kadının yeri ve mükellefiyeti» konulu konferanslar veren çarşafçı Şüle Yüksel Şenler'e açıktır.

Toplumcu düşünceye küfürler yağdıran, üzerinde hangi emperyalist ülkenin damgasını taşıdığı hemen anlaşılan konferanslar veren Refik Korkut'a açıktır.

Atatürk'ün kurduğu fakülte'de Atatürk'ün portresi önünde konuşmaktan sakınan Necip Fazıl Kısakürek'e açıktır.

Ve öğrenci sorunlarıyla ilgili bir konferansında **«Ben dekan seçildim. Kendi düşüncemde olmayanları konuşturmam»** diyen Dekan Emin Bilgiç'e açıktır.

Elbette fakültede kürsü ağalığını kuranlar, her türlü çarpık düşünceyi temsil edenler, talebe cemiyeti seçimlerinde bile oyunlar döndürmek isteyenler, kendi dümen sularında gitmeyen öğrencileri baskı altında tutmaya çalışacaklardı.

Önce şartlandırmak isterler öğrenciyi. Limonata fakültesi durumuna getirilmek istenir fakülte. Her yanı seyahat acentalarının gezi ilânları kaplamıştır.

Duvarlardan dans kulüplerinin şantör ve şantöz adları ile dolu ilânları eksik olmaz. Bu yolla seyahat acentaları ve dans kulüpleri bedava reklâm imkânı bulmaktadırlar. Bunun dışında hangi kuruluşların duyurularının, ilânlarının asılmasına izin verilir ona bakalım :

İmam hatip mezunları cemiyeti, Milliyetçi gençlik teşkilâtı, Türk - Amerikan kadınlar derneği, M.T.T.B, Yeşil Ay Cemiyeti, İnsan Hak ve hürriyetlerini koruma derneği. ÜFAB

Toplumcu gençler kendi ilânlarını asmaya kalktılar mı sekreterlik ilânı imzalamaz. Dekana gönderir. Dekan hiç imzalamaz.

Gözünden kaçıp da asılan bir kaç ilân olursa hemen ertesi gün asıldığı yerden söktürür. Gerekçe hep aynıdır: **«Ben kendi düşüncemde olmayanları konuşturmam»**. Böylece Dekan kimlerle aynı düşüncede olduğunu açıkça göstermiş olur.

D.T.C.F. Sosyalist Fikir Kulübü'ne pano verilmez. Posta kutusu verilmez. Gelen mektuplar zarf yırtılarak yok edilir. Düşüncelerin pano yoluyla da olsa söylenmesine izin verilmez. Halkın sesi olan bir aşıklar gecesinin ilânlarının asılması dahi yasaklanır. Ne idüğü belirsiz adamlar gelip polis olduklarını söylerler Fakültenin içinde.

Baskılar bu kadarla kalmaz. Faşist düşünceli, güdümlü öğretim üyeleri derslerde bilimsel konulardan söz edeceklerine, sosyalist öğrencilere karşı huruç hareketine girişirler. Geveze bir papağan gibi durmadan sosyalist öğrencilerin ezilmesi gerektiğini söyler dururlar. Dil konusunda da aynı geri düşünce baskılarını sürdürür.

Fakülte içinde sürüyle sivil polis bulundurulmakta ve bunlar toplumcu gençlerin arasına sokulmak istenmektedir. Toplumcu gençlere, satın almak için türlü teklifler yapılmakta ve bu teklifler kabul edilmeyince tehdit yollarına başvurulmaktadır.

Atatürk'ün indirilen portresinin yerine asılması için Fikir Kulübü'nün açtığı kampanyaya karşı konmak istenmiş ve bu kampanyayı yürüten öğrenciler Dekanlık tarafından okuldan uzaklaştırılmakla tehdit edilmiştir.

Ayrıca Talebe Cemiyeti seçimlerinde «Sosyalist grup» seçimlere sokulmamış ve öğrencinin seçme, seçilme hakkı elinden alınmıştır.

Talebe cemiyetinin yapması gereken bütün işler elinden alınmıştır. Buna örnek olarak devam karnelerinin, şebekelerin ilk kez Dekanlık tarafından öğrenciye verilmesi gösterilebilir.

Şimdiye kadar bir çok devrimci öğrenci sudan sebeplerle okuldan atılmışlardır. Ancak devrimci öğrenciler açtıkları bütün davaları kazanarak okullarına yeniden alınmışlardır. Bütün davalar ilericilerin lehine sonuçlanmıştır. Böylece rahatça at oynatacaklarını sanan bilim bezirganları, başlarını sert kayalara çarpıp gerilemek zorunda kalmışlardır.

YAZISIZ

SON OLAYLAR

Son olaylarla herşey biraz daha gün ışığına çıktı. Atatürk'ün portresi gizli eller tarafından Konferans salonundan indirilmişti. **Fikir Kulübü** bu olayı hemen basına bildirdi. İlgili memur portrenin ayniyat deposuna kilitlendiğini söylerken, Dekan kendi odasına astığını söylüyordu. Bu olayın duyurulmasından üç gün geçtiği halde portre bir türlü yerine asılmıyordu. Artık öğretim üyelerinin de sesleri yükselmeye başlamıştı. Talebe Cemiyetini yönetenler Dekana karşı çıkmaktan çekiniyor ve okuldan atılmak korkusu yüzünden seslerini çıkaramıyorlardı. Bunun üzerine **Fikir Kulübü** İmza toplama kampanyasına girişti. Bir çok devrimci öğrenci ve öğretim üyesi bu kampanyaya katıldılar. Fakat kampanyaya başlandıktan bir saat sonra Konferans salonuna Atatürk'ün portresinin asıldığı haberi geldi. Bu haber doğruydu ve devrimci öğrenciler bir kez daha kazanmışlardı mücadeleyi.

Bundan sonra Dekanlık bir bildiri yayınlamak zorunda kalıyordu. Biz milliyetçiyiz, biz Atatürkçüyüz diyor, oysa hem Amerika'dan yana olup hem de milliyetçi olunamayacağını bilmiyormuş gibi davranıyordu. Atatürkçü olmanın ilk şartının milli bağımsızlıktan yana olmak olduğunu hiç duymamış gibi davranıyordu. Üstelik milliyetçi olmanın Fakülte içine bütün akraba ve hemşerileri memur ya da hademe olarak yerleştirmekle bağdaşamayacağını anlamamazlıktan geliyordu.

İşte yıllar önce hakim sınıfların, sömürücü sınıfların, emperyalistlerin keyfine uygun bir fakülte durumuna getirilen D.T.C.F'nde son durum böyledir. Artık orada aydın üniversitelisiyle, sesini yükseltmeye başlayan öğretim üyesiyle, o binadan o binaya sürülen emekçi hademesiyle mücadele veren insanlar var. Orada faşist baskılara karşı mücadele ediyor öğrenci, Konferans salonundan Atatürk'ün portresini indirip üç ay asmayanlara karşı sesini yükseltiyor öğretim üyesi, yıllardır verilen bir kat elbisesini de elinden alanlara ve kendisini 250 lira maaşla süründürenlere karşı direniyor emekçi hademe.

Ve buna orantılı olarak baskılar arttıkça artıyor.

İnsanlığın yüzyıllarca süren savaşlarla, canıyla kanıyla aldığı özgürlüğü kimse baltalayamaz. Galilei olayını herkes bilir. Voltaire Bastil'e atıldı, Geordona Bruno Roma sokaklarında yakıldı ve daha yüzlerce bilgin, filozof doğruları savundukları için hançerlendiler, gözlerine mil çekildi.

Durdu mu?

Durdurulabildi mi?

Sizler mi geçeceksiniz bunun önüne?

EMEKÇİLER AÇISINDAN GENÇLİK SORUNU

Kemal SÜLKER

Bir çok ülkelerde gençlerin giriştikleri çeşitli eylemler üzerinde duran düşünürlerin birleştikleri ilk nokta şu: Gençler yeni bir düzen istiyorlar!

«Genç» deyimi içine elbette yalnız okuyan gençler girmiyor. Sayın TİP Genelbaşkanı Aybar'ın da radyo konuşmasında belirttiği gibi gençlerin işçisi de var. köylüsü de var, okuyanı da... Bütün bir gençlik; ancak bu grupların örgütlenerek kendi sorunlarını bir bir ortaya attıktan sonra temel ilkeleri tesbit edebilir ve ayrıntıların ortaya çıkaracağı genel çizgiler. bütün genişliğiyle gençliğin sorunu olarak dile getirilir

Bugüne kadar genç işçiler için fazla bir şey yapılmış değildir Genç işçileri korumaya yarayan bazı yasa hükümleri ve yönetmelikler hep kâğıt üstünde kalmış. hele çocukları koruyan yasa maddeleri çoktanaan unutulup gitmiştir. Zaten sendikalarımız da henüz işçileri ne meslek dalları açısından, ne de yaşları bakımından ayıran, uzmanlık isteyen bürolar (kollar, dallar. şubeler v.s.) kurup geliştirmişlerdir.

Bir ara WAY örgütüne Türkiye'deki bir gençlik örgütünün katılabilmesi için Tekstil sendikası (İst.) harekete geçmiş ve henüz federasyon (Teksif) Ankaraya taşınmadan WAY üyeliği gerçekleştirilmişti. Hattâ bir ara Hindistan'da düzenlenen bir toplantıya genç işçiler adına tekstilci bir arkadaşımız katılmıştı. Hiç şüphe yok ki bu katılma ve bu WAY üyeliğini muhafaza, gerçekten Türk işçilerinin genç kadrolarını temsilden pek çok uzaktır. Zaten Tekstil'ci genç işçiler de henüz ne bu WAY'ın ne de Teksif'in WAY'daki görevinin ne olduğunu bilmektedir. Buna protokol üyeliği demek daha doğru olacak sanırız.

Bugün dünyayı uğraştıran gençlik sorunları elbetet her ülke için aynı değildir. Genç Macar işçisinin sorunu ile Fransız genç işçisinin sorunu arasında dağlar kadar fark vardır. Elbette ki genç Türk işçisi ile genç Alman işçisinin sorunu da aynı değil. Çünkü bütün bu saydığımız ülkelerin temel sorunları arasında büyük ayrılıklar vardır. Toplumlarının vardığı sosyal gelişme aşamaları birbirine benzemediği, ekonomik yapılarının ortaya çıkardığı çelişkiler birbirinin aynı bulunmadığı için gençlerinin de sorunları -son derece doğal olarak- ayrıdır. Bugün bir Anadolu işçisi mini eteğe «evet» diyemezken başka ülkenin genci şu sorunun karşılığını aramaktadır : Tecrübe evlenmesi. mutluluk için gerekli mi?

Ve biliyoruz ki, ne kadar uyarlıkları bulunursa bulunsun. Federal Almanya'daki Türk işçileri, Alman faşingini «rezillik» diye yermektedir. Ama ne var ki. gençler; bu sıfatlarıyla işçi olarak, köylü olarak, okuyan kişiler olarak ayrı ayrı ağır koşulları yenebilme isteğiyle fıkır fıkır kaynamaktadır. Ankara'da Dil Tarih Coğrafya Fakültesi'nin yaşlı dekanını suçlayan aydın kafalı gençle, TİP toplantılarını basmak için kafalarına binbir yalan doldurulan imam hatip okulu öğrencisi arasındaki uçurumu gidermek bir kültür ve eğitim işidir. Bu arada günde 10 lira ücret alıp oyunu Kırata vermek durumuna düşen tornacı ile günde 50 lira alan, fakat oyunu TİP'e veren işyerindeki mühendis yardımcısı gencin sorunu belli ki farklıdır. Bugün Alman İşçi Sendikaları Birliği (DGB)' nin üye kaybetmekte oluşu, hâlâ en geniş olanaklara rağmen, işkolu içinde ayrı işlerde çalışanların o meslekten gelen sorunlarına eğilme gereği duymamasıdır.

Kendisi okuyamadığı için bakkallık yapan bir küçük esnafın, oğlu için her fedakârlığı göğüsleyerek onu üniversiteye göndermesi ve bu örneklerin önemli bir sayıyı bulması genç dediğimiz büyük kitlenin yaşından gelen heyecanla, yeni bilgilerden gelen bozuk düzene başkaldırısının birleşimi, bütün gençleri yeni ufuklara doğru çekmeye başlamıştır. Bu arada en dikkate değer gelişme (özellike DİSK'in kurucu sendikalarıyla ve de DİSK kurulduktan sonra pek açık şekilde görülen) işçi - üniversiteli gençler dayanışmasının gittikçe güç kazanmasıdır. Hayali güçbirliklerin yerine, fiili güçlerin dayanışması. ürününü çok daha tatlı verecektir. Hele, Köy Enstitülerinin yetiştirdiği köylü gencin yeni yeni filizler vermesi için biraz ciddi çabalar gerek. Meydanı boş bulan irtica kuvvetlerinin, dini duyguları sömürerek Türkiye'ye ve özellike gençlerimize yeni bunalımlar getirmesini önlemek Anayasayı bütün ekonomik ve sosyal özleriyle yaşatmağa kararlı gençlere düşen bir ödevdir.

Genç işçilerin örgütlenmesi için sendikaların kendi statüleri içinde yeni organlara gitmeleri kadar gerekli, pek az sorun vardır bugün önümüzde. Köylü gençleri daha aydınlık bir dünyaya hazırlamak için onlarla işçilerin kaynaşması, zaten birbiriyle ilişkilerini kesmemişliğin vereceği normal bir gelişme olacaktır. Okuyan gençlerimizle gerçek işçi örgütleri arasındaki bağları daha da sıklaştırmak, bu örgütlerin bugünkü sorumlularına düşen bir ödevdir. Bunun başarılacağına inanıyoruz.

BASINI KONTROL ALTINA ALMAK İÇİN ÇARELER ARANIYOR

İktidarın, anayasayı rafa kaldırıp devrimci basına karşı yeni yeni tedbirler getirmeyi planladığı bir sırada, İstanbul'da meslek kuruluşlarının da katılmasıyla, basın için en az iktidarın tasarıları kadar tehlikeli olabilecek yeni bir teşebbüse girişilmiştir.

Bilindiği gibi, 27 Mayıs Devrimi'nden sonra iktidarların basın üzerindeki müdahalesini asgariye indirmek amacıyla bir Basın Ahlâk Yasası kabul edilmiş ve bu yasayı uygulamak üzere bir Basın Şeref Divanı kurulmuş bulunuyordu. Ne var ki, iyi niyetlerle kurulduğunda şüphe bulunmayan bu divan, kısa zamanda işlemez hale gelmiş prestijini kaybetmiştir.

Bunun üzerine, Gazeteciler Cemiyeti ve Türkiye Basın Enstitüsü, bir özel sektör kuruluşu olan Ekonomik ve Sosyal Etüdler Konferans Heyeti ile işbirliği yaparak geçen hafta Basın Sarayı'nda «basının kendi kendini kontrolü» konusunda dört günlük bir seminer düzenlemişlerdir.

Bir kısım gazetecilerin, üniversite öğretim üyelerinin, yargıç ve savcıların, avukatların, İngiliz ve Alman gazetecilerinin çağrılı bulunduğu seminerde Basın Şeref Divanı'nın başarısızlık nedenleri ve daha etkili bir oto - kontrol sisteminin kurulması için neler yapılabileceği tartışılmıştır. İlk gün yabancı gazeteler oto - kontrol sisteminin dünyadaki uygulaması konusunda görüşlerini açıklamış, ertesi gün Basın Şeref Divanı Genel Sekreteri Abdi İpekçi divanın neden başarı gösteremediğini kendi açısından izah etmiş, üçüncü gün de seminere katılanlar daha etkili bir kontrol sisteminin nasıl kurulabileceği hususunda tekliflerde bulunmuşlardır.

Seminerde konuşanların hepsi, basının kendi kendini kontrolünü sağlayacak daha geniş yetkilerle donatılmış bir organın kurulması konusunda görüş birliğine varmışlar, hattâ bazıları daha da ileri giderek yetkilerini kanundan alan bir Basın Barosu yada bir yüce Basın Divanı kurulması teklifini ileri sürmüşlerdir.

Bu teklifin ortaya atıldığı andan itibaren «basının kendi kendini kontrolü» teşebbüsü, basın özgürlüğünü tamamen ortadan kaldırabilecek tehlikeli bir mecraya dökülmüştür. Zira, basın mesleğinin, kanunla kurulmuş teşekküllerin, meselâ bir Basın Barosu'nun kontroluna verilmesi faşist ülkelere özgü bir uygulama olup, gazeteleri egemen sınıfların ve siyasal iktidarın baskısı altına sokmak tehlikesini de beraberinde getirmektedir. Faşist İtalya'da, Naziler Almanya'sında, Franco İspanya'sında uygulama bu yönde olduğu gibi Türkiyede tek parti döneminde Türk Basın Birliği adı altında böyle bir teşekkül kurularak basın tam anlamıyla cendere altına sokulmuş bulunuyordu.

Seminerin dördüncü günü konuşmaların ve tekliflerin değerlendirmesini yapan basın davalarının gedikli bilirkişisi Sulhi Dönmezer de «Bu konuda gönüllü olarak kurulmuş teşekkküllerin başarısızlığı karşısında, kanuna dayalı bir kuruluşu kabul etmek zarureti vardır. Çünkü, basındaki başıboşluğun meydana getireceği tehlikeler, kanuni bir teşekkülün meydana getireceği tehlikelerden daha vahimdir» diyerek bu faşist eğilimli tekliflere «muvafıktır» fetvasını basmıştır.

Bu tehlikeli eğilimin belirmesi üzerine söz alan dergimiz sahibi Doğan Özgüden, «basının kendi kendini kontrolünü sağlamak» gerekçesi altında geniş yetkili herhangi bir kuruluşa gidilmesine kesinlikle karşı olduğunu bildirerek teklifleri şiddetle eleştirmiştir.

Özgüden, bugün Türkiye'de gerçek bir basın özgürlüğünden söz edilemeyeceğini, var sayılan basın özgürlüğünün sadece egemen sınıfar ve siyasal iktidar lehine işlediğini belirterek özetle şöyle demiştir :

«Bugün asıl mücadele basın özgürlüğünün tam olarak sağlanması konusunda verilmek lâzımdır. 27 Mayıs'tan sonra Türkiye'de işçi hareketleri geliştiği, sol akımlar da buna paralel olarak güçlendiği halde, hâlâ faşist İtalya'dan kalma kanunlarla sosyalist basın baskı altında tutulmakta, hemen hergün yeni bir soruşturma, yeni bir dâva açılmakta, arka arkaya kitap toplatılmakta, her türlü sindirme yollarına başvurulmaktadır. Fransız Kültür Bakanı Malraux'nun eserinin toplatıldığı bir ülkede «kendi kendini kontrol» den önce basın özgürlüğünü boğazlayan iktidarlara karşı savaş vermek lâzımdır.

Sonra, basın ahlâkı denilirken kastedilen nedir? Hangi ahlâk savunulacaktır? Her ekonomik düzen kendi ahlâk anlayışını da beraberinde getirir... Bugün Türkiye'de egemen olan komprador kapitalizmi talan ve soygun temeli üzerine kurulmuştur. Ahlâk anlayışı da buna göredir. Basının ahlâki bakımdan kontrolu, bu düzende, işte bu ahlâk anlayışı üzerine yapılabilir ki, ben bu anlayışın tamamen karşısındayım...

Kaldı ki, bugün Türk basını, bir takım tröstlerin, sermaye gruplarının, ilân sahiplerinin baskısı, kontrolu altındadır. Bir iyi niyetliler heyetinin bu kontrolu kırarak, ideal bir ahlâk anlayışına dayalı yeni bir kontrol sistemi kurması, asla mümkün olamaz.

Gönüllü bir kontrol mekanizması, eninde sonunda, kendi çıkarlarından başka hiçbir şey tanımayan sermaye gruplarının, ilân sahiplerinin gazetelere empose ettiği ahlâk dışı yayınlar karşısında susmak zorunda kalacaktır. Bugün cenazesi kaldırılmakta olan Basın Şeref Divânı'nın âkıbetine uğrayacaktır. Yetkilerini kanundan alan bir kontrol mekanizması, yani bir yüce Basın Divanı yada bir Basın Barosu ise, kısa zamanda egemen sınıfların hizmetinde basın özgürlüğünü kısıtlayan bir organ haline gelecektir.

Basın ahlâkı, bir düzen meselesidir. Bu düzen değişmedikçe, kamu hizmeti görmek durumundaki gazeteler özel şahısların malı olarak kaldıkça, gazete sahipleri ilân sahiplerine ve kredi kurumlarına boyun kırmak zorunda oldukça bu ahlâksızlık sürüp gidecektir... Ancak, emekçi sınıflar siyasal iktidarı ele geçirip sosyalist düzeni kurduktan ve topluma sosyalist ahlâkı hâkim kıldıktan sonradır ki, kamu yararına uygun bir ahlâki kontrol sistemi meydana getirilebilir...

Biz şimdi egemen sınıfların emrindeki siyasi iktidara, onun savcılarına ve şu anda aramızda bulunan gedikli bilirkişilerine karşı esasen bir savaş vermekteyim. Kurulması düşünülen kontrol müesseseleri, gerçek basın ahlâkına giden yolda karşımıza yeni yeni engeller halinde çıkacaktır. Bir sosyalist olarak şimdikinden farklı bir basın özgürlüğü ve basın ahlâkı anlayışına sahip bir insan olarak, teşebbüsünüzün tamamen karşısındayım. Ve sonuna kadar mücadele edeceğim...»

Gazeteleri fiilen kontrol eden patronların ve onları etkileyen ilân sahiplerinden büyük kısmının katılmak tenezzülünde dahi bulunmadığı seminerde, Özgüden'in muhalefetine, üniversite öğretim üyelerinden Öztekin Tosun ve Cavit Orhan Tütengil'in de ciddi endişeler ileri sürmelerine rağmen, yeni bir kontrol organı kurulması, gerekirse bunun kanuni yetkilerle donatılması hususunda seminer üyeleri ittifak etmişlerdir.

Bir özel sektör kuruluşunun öncülüğünde düzenlenen seminerin öngördüğü faşist eğilimli tedbirler, meslek teşekküllerinde de ele alınacaktır.

AP'de seviye

Talat Asal'ın konuşmasından:

«Komünizm, yani sol, telefon rehberinde kelle arayan rejimdir!»

(Tercüman - 21.5.1968)

Cihat Turgut'un konuşmasından:

«Ömrü insan yemekle geçen İnönü bir yamyamdır!»

(Cumhuriyet - 22.5.1968)

Cehennemlikler!

Müslümanlık ve müslümanlar tehlikededir. Din, iman, mukaddesat tehlikededir. Küfür ve delalet yangınlarının kızıl alevleri memleket ufuklarını baştan başa sarmıştır. Zaman cihada koşma zamanıdır. Sadece kendi keyfini ve rahatını düşünüp Allah yolunda malıyla ve canıyla çalışmayan alçaktır. Biriktirdikleri, küpe koydukları altınlar, gümüşler, banknotlar, tahviller, hisse senetleri, bonolar onları kurtaramayacaktır. O paralar Cehennem ateşinde kızdırılıp, onların vücutları bunlarla dağlanacaktır.

MEHMET ŞEVKİ EYGİ

(Bugün - 21.5.1968)

haftanın karikatürü

LAF değil hizmet AP

Turistik helâ!.

FAZİLET YARIŞI

Bugünlerde bir kısım basında sistemli bir kampanya başlatılmıştır. Bazı gazeteler, vaktiyle savunuculuklarını yaptıkları bir takım işadamlarına karşı kıyasıya bir yıpratma ve çürütme kampanyasına girişmişlerdir. Belli bir takım büyük işadamlarına karşı girişilen bu kampanyanın esası, bu kiralık basının vaktiyle aldıkları ulufeleri bu kere şu yada bu sebepten alamamaları yada az almalarıdır. Şantajcılığın ve sarı basının önlenmesi için işini bilir işadamlarının bir an önce ağırlıklarını ortaya koymaları ve tedbir almaları, herşeyden önce kendi çıkarlarına yararlı olacaktır.

YORUM

(Akşam - 19.5.1968)

Siz böyle mantık gördünüz mü? İlanları alıp susmak, halkın kandırılışını görmezlikten gelmek ve hattâ bunu görüp gösterenlere karşı çıkmak ayıp değildir, menfaatçilik değildir de, aynı ilân kaynaklarına belki de ebediyen sırt çevirme bahasına halkı savunmak ayıptır ve şantajcılıktır... İlân alıp susmuş olanın, reddedip susmamışın karşısına çıkarak fazilet taslamasına, solculuk ne der bilmem ama, herhalde kargalar dahi buna gülecektir!...

BEDİİ FAİK

(Dünya - 21.5.1968)

A N T • Haftalık Dergi • Kurucuları: YAŞAR KEMAL, FETHİ NACİ, DOĞAN ÖZGÜDEN • Sahibi ve Genel Yayın Müdürü: DOĞAN ÖZGÜDEN • Sorumlu Müdür: ALPAY KABACALI • Teknik Sekreter: İNCİ ÖZGÜDEN • İdare yeri: CAĞALOĞLU, Başmusahip Sokak, Emek Han, 16/31 - İSTANBUL • Telefon: 27 81 09 • Posta Kutusu: 934 — SİRKECİ - İSTANBUL • Ankara temsilciliği: Tel. 13 40 20 • Dizgi: SON SAAT, Baskı: VATAN MATBAASI • Taşra Dağıtımı: HÜR DAĞITIM — Cağaloğlu - İstanbul, Tel: 27 38 54 • İstanbul Dağıtımı: FUAT BÜTE - Ankara Cad. 84 İSTANBUL, Tel: 27 89 49 • Abone Şartları: Yıllık 60 Lira, Altı Aylık 30 Lira, Üç Aylık 15 Lira. • İlân: Santimi 25 Lira; yayın ilânları yüzde 50 indirimlidir. • Tek sütun üzerine 5 santimlik kutu yayın ilânları 50 Lira'dan kabul edilmektedir...